

Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"

45. letnik.

Maribor, dne 10. novembra 1921.

55. letnik.

Kako bodo razkosali in razsekali Slovenijo.

Slovenski samostojneži so srečno prišli do tega, da sedaj kronajo svoje delo za slovensko samostojnost. Za konodajni skupščini je vlada predložila načrt zakona o razdelitvi zemlje na oblasti. Ta zakon razseka Slovenijo in polaga v grob samostojnost, regnično samopravo in avtonomijo Slovenije. Ta zakon nosi podpis slovenskega samostojnega ministra Ivana Puclja.

Samostojni so izdajali in prodajali kos za kosom naših slovenskih avtonomnih pravic. Mirno so gledali, kako je voz centralizma prevažal iz Ljubljane v Beograd zadnje ostanke slovenske deželne vlade. Niso zadrževali demokratijske kočijaže. Pribeževanja Kukovca, Zerjava. Ne samo, da niso zaustavljali centralističnega voza, še sami so prisledili med demokratijske kočijaže kot centralistični sokočijaži. Komaj so prišli v Beograd, že so si navzeli glavnega ideala, ki vlada na Balkanu: ideala zarade — zaslužka. Za svoj žep so hoteli zaslužiti in zato so slovensko samostojnost in samopravo prodali. Stotisočkrat in milijonkrat več kakor Judež Iškarijot so zaslužili in še zaslužijo, narodove pravice pa prodajajo.

Glasevali so za centralistično ustavo, ki je vso politično moč vzela Hrvatom in Slovencem iz rok ter jo predala Beogradu. Brez njihovih glasov ne bi ustava nikdar bila sprejeta. V politični zgodovini slovenskega naroda bo ta čin samostojnežev zapisan s črnimi pismenkami. S črnimi pismenkami bo tudi zapisano samostojno razsekovanje združene naše Slovenije. Srečel je mesar po svoji obrti; mesar ne samo živino, mesari in razseka tudi Slovenijo.

Poglejmo, kako Puclj, Urek in Mermolja mesarijo in sekajo slovensko zemljo! Gospodje centralisti v svojem zakonskem načrtu delijo celo državo na 26 oblasti ali pokrajin. Slovenijo delijo Puclj in njegova samostojna kompanija v zvezi s Kukovcem in Zerjavom na dve oblasti: ljubljansko in mariborsko. Pri tej delitvi bo Stajerska tako izdelana, da bo izgledala kakor oskubljena kokoš.

Kaj bo po tem zakonskem načrtu pripadalo k ljubljanski oblasti? Ne samo Kranjska, marveč od Stajerske ji le deli: ves sodni okraj Brežice, ves sodni okraj Sevnica, od okrajja Kozje občini Veliki Kamen in Mrčna

Sela, ves sodni okraj Laško, brez občine Sv. Rupert.

Da ne bo mariborska oblast oskubljena samo na eni strani, ji hočejo tudi od Prekmurja odšepniti Dolno Lendavo in njeno okolico in občino Dolni Lakoš ter ji pridružiti varaždinski oblasti.

Kaj pravijo k temu Stajerski kraji ob Solti, ob Savi in Savinji? Ali so zadovoljni s to pridelitvijo? Naj se za to dobroto zahvalijo širokoustnemu lazi-samostojnežu Ureku, političnemu golijaču Drolniku in mrmravemu gorškemu ubežniku Mermolji.

Taka razdelitev bo, in to se je resno bati, še bolj poostila razmerje med Kranjci in Stajerci. Ako se pomisli, da bi vse premogovno ozemlje pri Trbovljah, Hrastniku in Rajhenburgu bilo pridruženo ljubljanski oblasti, se lahko preračuni, koliko pokrajinskih doklad bo za Stajersko odpadlo s tem, da se bo premogovna industrija kot velika davkoplačevalka preselila v celoti na Kranjsko.

Vsem neprilikam, vsej nevolji in vsemu sporu more v tem oziru napraviti konec edino le nedeljena avtonomna Slovenija. V tej ne bo razlike med Kranjci in Stajerci, ne bo nas delila Sava, ne bo treba velike dele slovenske zemlje trgati iz prejšnje zveze, vsi Slovenci bomo združeni v eni veliki slovenski pokrajini. Da ujedini ne Slovenije se ni, so krivi slovenski demokrati in samostojneži. Tako dolgo je pa tudi ne bo, dokler ne bodo demokrati in samostojneži zginili s površja slovenske zemlje.

Naši poslanci prvi za demobilizacijo.

Karlov povrat na Madžarsko je upravičeno razburkal celo srednjo Evropo. Jugoslavija in Čehoslovaška ste pričeli celo z mobilizacijo proti Madžarom, dasi je obe državi svarila antanta pred prenatrženimi koraki proti Madžarski, ker bodo zavezniki mirnim potom spravili Karla na varno.

V odsotnosti našega kralja in ministrskega predsednika Pašiča je pa sklenila naša vlada, da pokliče na 6-tedensko orožno vajo letnike od 1896 do 1899. Pašič sam je iz Pariza opominjal vlado, naj bo opreznna in naj nikar ne hiti z vojaškimi vpoklici. — Vlada je hotela pokazati svojo moč in se ni ozirala na svarilo antante in ne Pašiča, začela s poklici in zahtevala 800 milijonov K kredita za vojaški korak napram Madžarski. Med tem časom, ko kliče vojaška oblast naše 4

letnike na orožne vaje, pa so antanta in Madžari sami odpeljali Karla proti Črnemu morju, madžarski parlament je enoglasno sklenil zakon o ukinitvi vladarskih pravic za kralja Karla in vso habsburško rodovino. Karlova nevarnost je torej odstranjena mirnim putem in tudi naši vpoklici nimajo pravega smisla in cilja, ampak bodo tirjali le ogromne stroške.

Poslanci našega Jugoslovanskega kluba so uvideli, da ne preti več naši državi od strani Madžarov nikakoli nevarnost in so poslali k vojnemu ministru generalu Zečeviću odločno zahtevo, ki je odločno zahtevalo, da neha vlada z mobilizacijo, že vpoklicane pa takoj odpusti domov. Tudi glede živine in vozil, ki so bila odvzeta od vojaške oblasti, so naši odposlanci zahtevali, da se vrnejo posestnikom.

General Zečević je pritrdjeval zahtevo Jugoslovanskega kluba in izjavil, da je bila mobilizacija samo za izkus pripravljenosti naše vojske in da se bo izvršila hitro tudi demobilizacija. Po zagotovilu vojnega ministra se bodo tudi odvzeta vozila in živina ocenila po tržnih cenah.

Iz ravnokar opisanega odločnega koraka naših poslancev je pač jasno kot beli dan, kdo je res pravi in neustrašni bojevnik za kmetско pravo in korist. Samostojni poslanci se do zdaj niso bili pri vojnem ministru, da bi zahtevali dopust vpoklicanih letnikov.

Samostojni bič.

(Dopis iz mariborske okolice).

Po lanskih novembarskih volitvah so pričakovali naši zapeljani samostojneži, da bodo nastopili lepši časi za naš kmetški stan, saj so jim na svojih volilnih shodih obljubljali vse-mogoče zemeljske dobrrote, ko bodo prišli samostojni v ustavotvorno skupščino. Ako prav so naši časopisi in naši somišljeniki svarili naše ljudstvo naj ne verjame tem novim Anakriptom, so v kljub temu laukoverneži šli na njihove limance v nadi, da bo ta nova stranka bila neizprosni boj za pravice slovenskega kmeta. Povsod, kamor si prišel, si našel navdušene agitatorje (seveda masno plačani!) samostojnega evangelija, na njih shodih pa je vlekle največ pijača in harmonika. Petletna vojska je prinesla toliko gorja nad slovenske dežele, nje posledice so se pokazale vedno bolj in radi tega se je širila splošna nezadovoljnost.

To priliko so porabili očetje Samostojne, ni bilo težko tudi politične

omahljivce natarbati, češ, naša nova stranka bo odpravila vse nadloge, ki terijo kmetški stan. Kakor sem že omenil, je na samostojnih shodih igrala harmonika poskočne polke in razumase, da se je okoli nje vse zavrtelo. — Treznejši ljudje so že takrat zmajevali z glavami dobro vedoč, da za tem plesom ne bo prišlo nič kaj dobrega.

Ni čuda torej, da so se te stranke oklenili najprej liberalni gostilničarji, ki so vedeli že vnaprej, da jim bo ista pomagala izjemati zapeljano ljudstvo ter polniti njih nenasitne malhe. Pomisliti pa je treba še predvsem, da so se te stranke hlastno oprijeli vsi prejšnji nemškutarji, ki so po razsulu Avstrije bili podobni podganam na potapljaški ladji. Skoraj dve leti so čakali ugodnega trenutka, da bi si ustanovili lastno stranko, ali pa, da jih v celoti prevzame kakšna druga stranka pod svoje okrilje.

Kot rešilo bilko na morju so pozdravili Samostojno, ki jih je rešila iz te zagate, saj ona ni stavila nikomur kakšnih pogojev, samo, da se je stranka povečala. Glej čudo: vsi naši prejšnji narodni Eljakti, poturice in hajlovi, so do malega danes vsi pri Samostojni, v kratkem času so postali celo „državotvorni element“. Zivo je še vsem v spominu, koliko so morali naši narodni boritelji pretrpeti med vojske ravno vsled teh podlih izdaj — denuncijantov! Ko bi bile naše upravne oblasti dosledne, morale bi jih pozvati za vsa ta dejanja na odgovor, a pustile so jih lepo v miru!

Torej s pomočjo teh temnih elementov si je priborila Samostojna nekaj poslanskih mandatov, ki so se po dolgem cincanju (zaradi lepšega) združili z najhujšimi sovražniki slovenskega kmeta, takozvano demokratsko stranko! Vi vsi, ki ste glasovali za SKS, ste si spleli sami bič, ki bo tepel vas in vaše otroke, je že lansko leto po volitvah prorokoval nek odličen mož zbrani samostojni družbi. Sedaj čutimo vsi na lastni koži, da je imel prav, kajti doslej tudi nobena stranka ni napravila tako veliko škode našemu slovenskemu kmetu, kakor ravno Samostojna, ki je s svojim pojavom napravila žalosten razkol malodane v vseh občinah! Prej, ko je še ministroval dr. Korošec je vse hujskalo proti njemu, kot da bi bil on vsega kriv, sedaj pa ko sedi slabostojni mesar na ministrskem stolčku, kdo pa naj bo sedaj tisti, ki se ga naj prime? Zamanj se trudi Kmetijski list prati zamoreca ministra Puclja, ker kakor je vrelo pred letom vse k Samostojni, tako danes zapuščajo to laž-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Z napeto pozornostjo me je poslušal. Ko sem končal, me je potrepil po glavi.

„Priden tant si, Jim!“ mi je dejal. „In v zagati ste, praviš —? Le Ben Gunnu zaupajte! Ben Gunn vam bo pomagal! — Kaj misliš, ali bi se graščak hotel skazati velikodušnega, za slučaj, da mu pomagam — ker je v zagati, kakor si dejal.“

Povedal sem mu, da je graščak najvelikodušnejši človek na svetu.

„Pa veš“, je nadaljeval, „ne mislim, da bi me kje morebiti naredil za vratarja v svojem gradu ali pa mi podaril kako obleko in take reči —. Ne, Jim, na to ne mislim. Kar mislim, je to, ali bi se dalo z njim zmeniti, recimo za kakih tisoč funtov od denarja, ki je že itak pravzaprav moja last!“

„Prav gotovo da! Sploh pa dobi vsak svoj delež.“

„In seboj me vzame na Angleško —?“ je vprašal nezaupno.

„Kaj misliš!“ sem vzkliknil. — „Graščak je poštenjak! In povrh, če se iznebimo onih —, te itak potrebu-

jemo, da nam pomagaš na ladji.“

„Ah!“ je dejal, „torej bi me vzel seboj na Angleško —!“

Videti je bilo, kako mu je odleglo.

„In sedaj, Jim, ti bom povedal, kako je bilo. Toliko in nič več ti ne povem. Na Flintovi ladji sem bil, ko je zakopal svoj zaklad, on in šest njegovih mornarjev. Skoraj teden dni so bili na suhem, mi pa smo morali čakati na ladji. „Walrus“ ji je bilo ime.

Nekega lepega dne pa nam da znamenje z brega in v čolnu se pripelje stari Flint sam in glavo je imel obvezano z modrim robcem. Ravno kar je zahajalo sonce in smrt nobled je bil njegov obraz —. Pa tu je bil, on sam — in drugih šest — mrtvih in pokopanih!

Kako je on, eden sam človek, opravil z njimi — tega nihče na ladji ni znal povedati. Boril se je, klal jih je, — zavratno pomoril — vseh šest!

Bill Bones je bil prvi mornar — Dolgi John pa steward. — Vprašali so ga, kje je zaklad.

„Ah!“ je dejal Flint. „Pojdite na suho, ako hočete, pa ostanite tam! — Ladja pa mora po več denarja —!“

Tako je dejal.

Dobro — Pred tremi leti sem bil na neki drugi ladji in prišli smo do legale otoka.

„Fantje“, sem rekel, „tule leži — Flintov zaklad! Pojdimo, pa ga poiščimo!“

Kapitan je bil nevoljen. Tovariši pa so bili vsi na moji strani.

„Sli smo na suho.“

Dvanajst dni smo iskali, pa vsak dan so bili bolj hudi name. Nekega lepega jutra pa so se vsi odpravili na ladjo.

„Ti pa, Ben Gunn“, so mi dejali, „tule je puška in lopata in sekira. Ostanite na otoku in poiščite si Flintov zaklad!“

Tako so dejali in odpeljali so se. Glej, Jim, tri leta sem že tukaj in niti koščeka poštene krščanske hrane nisem okusil ves ta čas! In pogled — pogled name! Ali izgledam, kakor preprosti mornar —? Ne, boš rekel. In res je, da nisem, pravim!“

In hudo me je vščipnil v roko.

„In veš, Jim, tele besede povej vsemu graščaku!“ je nadaljeval. „Ni preprosti človek, reci, to so njegove besede. Tri leta je bil mož na otoku po dnevi in po noči, v lepem in v grdem, včasih je mislil — tako boš rekel — na molitev, in včasih je mislil morebiti na svojo staro mater, ali še živi, — boš rekel — večji del svojega časa — prav tako moraš povedati — večji

del svojega časa pa je porabil za nekaj drugega —!“ In vščipnil ga boš — akole — —“

In spet me je vščipnil kar najbolj zaupno in krepko ko me je mogel.

„In nato boš nadaljeval in boš rekel takole: Gunn je dober človek — boš rekel —, on precej več — precej več, zapomni si! — zaupa poštenjaku ko temle srečolovcem, četudi je bil on sam eden izmed njihove družbe.“

„Hm“, sem dejal, „niti besedice mi sem razumel od vsega tvojega bese dičenja —. Sicer pa, čemu vse to — kajti kako naj pridem na krov?“

„Ah, seveda, to je težavno vprašanje! — Končno, tamle je moj čoln, sam sem si ga naredil s temle svojimi rokami. Pod belo skalo ga imam tu skritega. — Če pride do najhujšega, lahko poskusiva po noči — Hoj!“ se je ustavil, „kaj je bilo to?“

Še eno ali dve uri je bilo do solnčnega zapada — pa v tem trenutku je zagrmel lop in po vsem otoku je odmevalo.

„Se že začeli!“ sem kričnil „Bijejo se!“ Za renoj!“

In stekel sem, kar sem mogel, — proti pristanišču, ves svoj strah sem pozabil. —

njivo stranko vsi oni, da jih vkljub vsem naporom ne prežene iz njih rodne grude samostojni bič!

Neenakomernost zemljiškega davka.

G. finančni minister je izdal začasni zakon o razdelitvi davkov za leto 1921-22 v Srbiji in Crnigori. Ta zakon finančnega ministrstva določa, da se mora zemljiški davek tudi po srbskih in črnogorskih pokrajinah poravnati. Naredba finančnega ministra o poravnatvi zemljiškega davka za brate Srbe in Črnogorce je hudo razljutila srbsko radikalno stranko. Kar celih dvajset radikalnih poslancev je vložilo na finančnega ministra interpelacijo, v kateri močno obsojajo početje finančnega ministra, češ, da je z zakonom o poravnatvi zemljiškega davka zelo hudo obremenil ravno one pokrajine, ki so vsled vojne najbolj in največ trpele.

Kak uspeh bo rodila ravnokar omenjena interpelacija radikalnih poslancev, še danes ne vemo, pač pa lahko vidimo v njej naš slovenski kmet — kako je razljutila srbijske in črnogorske kraje samo poravnatev zemljiškega davka, med tem, ko ga plačuje naš kmet že davno v početvorjenem iznosu. Vendar početvorjeni zemljiški davek bi še naš kmet plačeval mirno in radevoljno, ko res ni toliko trpel vsled vojne kot srbski in črnogorski seljak, a kje so drugi davki, naloženi slovenskemu kmetu, o katerih se Srbini in Črnogorci niti ne sanja.

Proti neznosnim novim davkom, ki so razpisani na slovenske pokrajine, so se že naši poslanci tolikrat pritoževali, zahtevali vsaj omiljenje teh davčnin, a vse zaman. Nikakor nismo proti davkom, katere država res rabi, a smo in bomo odločno proti neenaki razdelitvi teh davkov. Ako smo kraljevina, kjer bi naj bila vsa tri plemena enakopravna, potem se mora ta enakopravnost raztezati tudi na plačevanje davkov.

Naši poslanci, čast jim, se vedno potegujejo in odločno zahtevajo izenačenje davkov po celi SHS pokrajini, a njih neustrašeni klic je le glas vpijočih v puščavi sedanje vlade, v kateri pokorno kimajo s srbskimi radikali in demokrati naši samostojni in demokratije s svojimi ministri vred.

Radikalni poslanci ne pustijo, da bi se potrojil zemljiški davek, a pri nas so ga početvorili, a če kažemo na to krivico krivca plemenske enakopravnosti, pa nas ovajajo samostojni in demokratije v Beogradu, da smo — proti državi. Nismo bili in ne bomo proti državi, katero smo gradili brez samostojnih izdajic in hlapcev, pač pa smo in bomo proti krivičnemu davčnemu bremenu, katerega nalaga centralizem pristransko in neenakomerno ravno slovenskemu kmetu!

Iz poglavja o državnem gospodarstvu.

Kako pameten gospodar je naša sedanja vlada, nam razkriva tudi sledeči slučaj, katerega je odločno obso-

dilo tudi vladi prijazno časopisje. Po mirovni pogodbi nam mora Nemčija poleg druge vojne odškodnine dati 31 tisoč konj in ravno toliko rogačev živine. Vse pametne višje osebnosti, ki so za dobro gospodarstvo z državnim imetjem, so bile mnenja, naj bi se od Nemcev nam dolgovani konji in živali prodala v Nemčiji, ker bi bil prevoz za živali za nas predrag, ali pa bi nam naj dala Nemčija mesto živine, ki je imamo sami več kot dovolj, kake stroje ali sploh za poljedelstvo potrebne industrijske izdelke, katerih pri nas ni dobiti.

Naša sedanja vlada pa ni bila za nobenega od teh dveh edino pametnih predlogov glede nemške živine, ampak je začela najprej prevažati — iz Nemčije v našo državo na račun vojne odškodnine konje. Doslej so prevažali od dolžnih 51.000 — 12.000 konj, in je morala država plačati za prevoz vsakega konja 1000 dinarjev. Samo prevoznina vsake živali je znašala 10-liko kot prodajna cena.

Ta nespametni prevoz državnih konj pa so seve tudi izrabili na še večjo državno škodo in svoj dobiček razni živinski prekupeci, ki so poslali na licitacijo teh nemških konj svoje agente. Ti agenti, ki so bili seve poprej med seboj dogovorjeni, so ponudili za konje nalašč najnižje cene, samo da so ogoljufali državo.

Od prvega transporta 12.000 nemških konj država ni imela nič drugega, kot da je plačala visoko prevoznino, imela dovolj praznega dela — zaslužili so pa pri razprodaji te konjske vojne odškodnine čifutski prekapci. To nespametno gospodarstvo z dragocenim državnim imetjem so zdaj jo temeljiti izgubi uvideli tudi gospodje na vladnih prestolih in so se odločili, da ostalih 39.000 konj ne bodo več prevažali v našo državo, ampak jih bodo rajši prodali v Nemčiji za 5000 dinarjev komad. Ravno tako bo tudi prodana v Nemčiji na licu mesta vsa rogača živina, ki nam pripade po mirovni pogodbi.

Iz ravnokar navedenega slučaja lahko vidi vsak davkoplačevalec, kako modro gospodje imamo pri nas sedaj na najvišjih mestih. Ne smemo pa tudi pozabiti pri tej priliki na dejstvo, da sedi v vladi, ki je tako slepo prevažala in prodajala nemške konje, samostojni minister Pucelj, ki bi moral biti kot mesar strokovnjak glede prevoza in prodaje državne živine. — Nemški konji in slabostojni minister Pucelj je tudi čedno poglavje iz boja za "staro pravdo", a ne na Pucelovo, ampak na državno izgubo!

Vpliv samostojnih na izvoz vina.

Izvanredna suša letošnjega leta je oblagodarila naše slovensko-stajerske vinorodne kraje z obilno in izvrstno vinsko kapljo. Letošnjega izbornega vinskega pridelka je pri nas toliko, da se bomo morali pobrigati za njegov izvoz, ker doma ga ne bomo mogli razpečati in porabiti.

V ta naš letošnji dobri in obilni bogati vinski pridelek je uprla tudi sedanja beogradska vlada svoje oči.

Finančno ministrstvo je izdalo te dni naredbo, po kateri se morajo javiti vse za izvoz določene količine vina. Kakor hitro bo imelo finančno ministrstvo v rokah vse podatke glede izvoza vina, hočemo samo rešiti izvozno vprašanje na bolj praktičen način — vsaj tako izjavlja finančni minister — kot je to bilo dosedaj.

V očigled tej novi naredbi finančnega ministrstva pa se je pojavila — med vinskimi trgovci velika nevolja, ker nimajo zaupanja v dobre namene finančnega ministra demokrata, saj imajo z njim dosedaj že dovolj žalostno slabih izkušenj.

Večji vinski trgovci so prepričani, da zasleduje naredba finančnega ministra glede napovedi količine vina za izvoz cilj: priviti z novim davčnim vijakom vinogradnike in vinske trgovce, da se dobi o novi viri državnih dohodkov radi prevelikih postavk v državnem proračunu za leto 1922.

Ako bo uspela nova naredba finančnega ministra po upravičenem domnevanju vinskih trgovcev-izvoznikov, potem se bodo cene vinu znatno zvišale, — preprečili pa tudi izvoz vina, edinega letošnjega preobilnega pridelka pri nas, trpela pa bo tudi naša že itak skoro do skrajnosti zrahlijana valuta. Nikakor pa ne smemo pozabiti v očigled temu novemu udarcu na naše vinogradnike od strani vlade, da sedi v njej samostojni minister Pucelj, ki bi se bil moral v kmetstvo zaslužiti zoperstavljanje tej naredbi, a se ni, in je za njo soodgovoren.

Res lepo skrbijo samostojni za — kmeta-vinogradnika!

Kje so cenilne komisije?

Tajništvo Kmetске zveze dobiya iz vseh krajev Slov. Stajerja dan za dnevom glasne pritožbe, da davčne oblasti prav nič ne marajo upoštevati upravičenih pritožb, ozir. prizivov proti pretirano visoko odmerjeni dohodnini in volnemu davku. Nujno potrebno je, da se takoj sestanejo cenilne komisije.

Dne 25. septembra 1921 so se vršile volitve v cenilne komisije za Slovenijo. Po vseh okrajih so izvoljeni moške, ki bi naj nepristransko in strokovnjsko presojali predpise glede dohodnine in voj. davka. Kolikor nam je znano, so okrajne davčne oblasti takoj po končanih volitvah v cenilne komisije poslale vse volilne spise delegaciji ministrstva financ v Ljubljano, a do danes še od vlade ni prav nobenega odgovora v tej zadevi. Davčne oblasti so tudi predložile v Ljubljani seznam oseb, katere se predlagajo v imenovanje kot člani cenilne komisije. Tudi tega akta pri vladi še do danes niso rešili.

Nasilja glede dohodnine in vojne davka napram našemu ljudstvu pa se vršijo naprej! Gospodje pri nekaterih davčnih oblastvih n. pr. v Ljubljani, Celju in Mariboru upoštevajo pri odmeri teh davčnin samo informacije najetih špiceljnov, ki se pri poročanju o dohodkih posameznikov skušajo iz strankarske ali druge zagrizenosti znašati nad svojimi sosedi ali ne prijatelji. Na ta način se uničuje na stotine eksistenco najboljnih državlja-

nov ter se potom uradništva s takim postopanjem radikalno izpodkopi-je ugled države.

Da se veddar enkrat napravi konec tem neznosnim razmeram ter enostranskemu predpisovanju davkov po posameznih uradnikih, je naprosilo tajništvo Kmetске zveze naše poslanke, da se v Beogradu zavzamejo za to da pravilno izvoljene cenilne in prizivne komisije takoj upostavijo.

O socijalnem in gospodarskem pomenu združništva.

narodni velekapitalizem povzpel do narodni velekapitalizem povzpel do naravnost neverjetnega vpliva. To nam je predvsem pokazal izbruh svetovne vojne. Spor med Anglijo in Nemčijo je bil posledica večletnega tekmovalstva na gospodarskih poljih. Ker je Nemčija gospodarila s svojimi prvovrstnimi in ne predragimi proizvodi ves evropski trg, je vzbudila v angleških velekapitalističnih krogih prikrito maščevalno jezo. Pritisk angleških velekapitalistov na tedanja vlado je bil tako neizprosni, da je Anglija napovedala Nemčiji vojno. V svetovni vojni pa je mednarodni velekapitalizem našel za svoje sebične namene obilico novih možnosti. Na vseh frontah so se vršile strašne bitke, grabežljiva kapitalistična pošast pa je v zaledju izpreminjala mirovno industrijo v mogočne tovarne za topove, puške, strelivo, vojne potrebščine itd. Približno pet let je trajala nečloveška borba med zatiranimi narodi današnje Evrope. Narodi so ubožali, velekapitalizem pa je na ruševinah te Evrope izdeloval nove načrte za podjarmljenje človeštva.

Po končani svetovni vojni se je tudi velekapitalizem dejansko prilagodil novemu stanju. Povsod pa, kjer so bili njegovi interesi le količkaj v nevarnosti, je mednarodni kapitalizem uveljavil svoj mogočni vpliv. Mirovne pogodbe, ki na milost in nemilost izročajo premagane narode velikopotezemu izkoriščanju od strani velekapitalizma v zmagovalnih državah, nam pač najlepše spričujejo o silnem pritisku, ki ga je izvršno organizirani velekapitalizem razvil ob priliki sklepanja teh važnih pogodb.

Sila velekapitala — banko.
V čem pa pravzaprav obstoja sila velekapitalizma? V njegovi duhovito zamišljeni organizaciji, ki je razpredena po vsem svetu. Velekapital ne pozna nobenih ovir, njemu je odprt celi svet. "Denar je sveta vlada", ta moder izrek ni pač nikjer tako vtelesen kakor v mogočni organizaciji mednarodnega velekapitala. Kapitalisti, recimo tovarnarji, veleobrtniki in drugi podjetniki nosijo svoj denar v banke. V bankah nakopičeni denar pa trenutno bankam nič ne koristi in radi tega nalagajo banke ta denar v druga podjetja, kjer se naloženi kapital obilno obrestuje. Banke dandanes trgujejo s tujimi denarnimi vrednotami, posestvi, stavbami, tovarnami itd. in vzdržujejo taka podjetja deloma tudi same. Ker bi posamezne banke ne

Trdo ob moji strani pa je udobno in zložno stopal samotar zapuščenega bloka v svoji beraško zakrpani obleki.

"Na levo, na levo!" je opominjal. "Na levo se drži, prijatelj Jim!" — "Jajle pod dreve!" — "Tukaj, glej, sem ustrelil svojo prvo divjo kozo. Seveda, sedaj ne pridejo več sem doli." — "Se so se poskrile po hribih iz strahu pred Ben Gunnom." — "Ah in tule je pokopališče" — pokopališče je ubožec najbrž hotel reči. — "Vidiš grobove?" — "Sem kaj sem hodil, takole včas, kadar sem računal, da bi utegnili biti sedelja. Kapelice seveda nisem imel, pa svečaneje se mi je le zdelo tukaj." — "in, veš Ben Gunn je bil siromak — boš rekel — ne rožnega venca, ne kolesčka Svetega pisma ni imel."

Fako je zgovorno in zložno besedoval. Jaz pa sem hitel naprej, nič ga nisem vprašal in nič mu nisem odgovarjal.

Strelu iz topa je kmalu sledilo tudi prasketanje pušk.

Se neka časa je minilo v brzem teku — in kake četiri milje pred me-

noj nad drevjem je zaplapolala angleška zastava —

(XVI.)

(To, kar stoji v poglavjih 16, 17 in 18, pripoveduje zdravnik.)

Krog poluenih je bilo, ko sta odginila čolna z izletniki proti otoku.

Kapitan, graščak in jaz smo se deli v kabini in se pogovarjali o početju.

Da je bilo le količkaj vetra, vrgli bi se bili na tistih šest upornikov, ki so ostali z nami na ladji, dvignili bi bili sidro — in odjadrili. Pa vetra ni bilo niti za en klobuk in k vsemu temu je še prišel Hunter s krova in je nam povedal, da je Jim skočil v čoln in se odpeljal na otok.

Nismo dvomili o njegovi zvestosti, pa bali smo se za njegovo življenje. Kakor so bili ti ljudje danes razpoloženi, je bilo težko verjeti, da bi ga zopet kedaj videli živega in zdravega.

Hiteli smo na krov.

Zoprn, zatohel vzduh je vnel v zraku. Če je kje na svetu bila doma

volj. Onih šest zlikovcev je se tjo v srednjem delu ladje, na obrežju sta ležala čolna trdo ob izlivu potočiča, v vsačem je sedel po en mož. Eden izmed njih si je požvižgaval svoj mornarski "Lillibullero".

Čakati se nam je zdelo premučno. Skierli smo, da greva Hunter in jaz s čolnom po poizvedbi na otok.

Na Flintovem zemljevidu je bila nedaleč od obrežja med drevjem zarisana lesena kočica in močen plot iz kolovja krog nje. Nedvomno si je hotel Flint za vse slučaje postaviti na otoku blizu pristanišča močno utrdbo.

To kočico sem sklenil, da grem gledat. Utegnila bi dobro služiti našim namenom.

Ko sva se s Hunterom približala obrežju, sta se mornarja v svojih čolnih oblačilih vznemirila. "Lillibullero" je utihnil in videl sem, kako sta se posvetovala, kaj naj storita. Če bi bila odšla in poklicala Silverja, vse bi se bilo obrnilo drugače. Pa imela sta svoja povelja, mislim, in sklenila sta, da ostaneta v čolnih in se nanovo posvetita svojemu "Lillibullero."

Obrežje je delalo majhen ovinek. Krenil sem čoln tako, da je prišel ta ovinek med naju in upornika. Se preden sva priveslala do brega, sta na ma izginila izpred oči.

Skočil sem na suho, pustil Huntera v čolnu in odhitel proti koči, s svilnatim robcem pod klobukom, da mi je bilo hladno, in z dvema samokresoma za pasom, pripravljenima za brambo.

Nisem še storil sto korakov in kočica je stala pred menoj.

Narejena je bila takole:

Na nizkem, komaj nekaj metrov visokem griču je izvirjal studenec bistre, hladne vode. Vrh griča so postavili trdno kočico iz neobdelanih hlodov, pa tako, da je bil studenec še pod streho. V koči je imelo na tesno prostora kakih 40 ljudi, v stenah so bile strelne luknje na vse strani.

Drevje in grmičje krog kočice so posekali in ogradiili ves prostor z močnim plotom iz debelega kolovja. Na benih vrat ni bilo v plotu.

(Dalje prihoda)

možje tako lahko razpolagati z denarjem vlagateljev, so navadno zvezane ena z drugo. To so takozvani bančni koncerni. Kakor n. pr. več ljudi z lahko zbere večjo svoto v dobrodelnih namenih, tako tudi v koncernu zvezane banke veliko lažje in brez bojazni izvedejo svoje načrte. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da je velekapital naroden. Ne, velekapital ni naroden, marveč brezdomovinski, kakor kak cigan. Radi tega se govori vedno o mednarodnem velekapitalu. In mednarodni velekapital je na žalost danes nesreča za vse narode.

Obramba velekapitala - zadružništvo.

Edino sredstvo, s katerim lahko zavezimo kvarni vpliv velekapitalizma, je dobro organizirano zadružništvo. Kakor se zamore dobro organizirani armadi zoperstaviti edinole istotaka vojska, tako se lahko ubranimo pred navalom velekapitalizma samo z dobro organiziranim zadružništvom. Narode, ki jih vrši zadružništvo, so dvojne: socialne in gospodarske. Socialno zato, ker nas zadružništvo ščiti pred pritiskom velekapitala samega, gospodarske pa radi tega, ker se tudi zadružništvo bavi s trgovino, pač pa s to razliko, da zadružništvo skrbi za potrebe svojih zadrugarjev, medtem ko se velekapitalizem iz špekulativnih razlogov na potrebe ljudstva ne ozira.

Ako gledamo po svetu, vidimo, da so se države, v katerih prevladuje silajno organizirano zadružništvo, dvignile do nenavadnega ugleda. Narodi, ki so se oprijeli zadružne misli, ne poznajo suženjskih verig modernega velekapitalizma. Danska, Švedska, Norveška in Svica, so n. pr. države, v katerih je zadružništvo izborno organizirano.

Med tamkajšnjimi prebivalci ne najdete revščine na eni in bujnega razkošja na drugi strani: zadružništvo namreč ne temelji na načelu, da si v življenju ne smemo biti enaki, kakor si to prizadeva velekapitalizem. Na Danskem in v drugih nordijskih državah je zadružna zavest silno razvita. Kmetjsko prebivalstvo je marljivo in jako izobraženo. Kamorkoli človek pogleda, povsod je opažati red, zadovoljstvo in blagostanje.

S pomočjo zadružništva si je kmet postavil moderno urejeno mlekarno, ki je last zadrugarjev in iz-

vrstno služi njenim namenom. Zivinarejci se organizirani v svojih lastnih zadrugah. V državi pa, kjer je zadružništvo tako dobro organizirano in razpredeno kakor n. pr. v omenjenih severnih deželah, je vsak pritisk velekapitalizma mladodane izključen. In v času, ko se v bankah, teh templjih "zlatega teleta", združujejo vse protisocialne sile, je bolj kot kdaj prej potrebno, da se tudi naše kmetjsko ljudstvo malo bolj pozanima za zadružna vprašanja.

Res je sicer in priznati moramo, da je zadružništvo še najbolj razvito v naši Sloveniji. V ostalih pokrajinah naše države so v tem oziru še daleč za nami.

In tudi v Sloveniji se je zadružno gibanje prvotno razvilo s silnim razmahom, pozneje pa je pričelo pešati. Marsikje je zaspala kakšna kmetijska zadruga, ker je zmanjkalo potrebnega zanimanja, vodilnih moči in ker marsikateri sebičnež namestoma ali nevede ni lotil uvideti posrednih in neosrednjih koristi, ki jih nudi zadruga svojim članom. V mariborski okolici so si podjetni posestniki pred vojno ustanovili mlekarstvo zadrugo. Zadruga je zgradila moderno urejeno mlekarno z najnovejšimi stroji in hladilnimi napravami. Par let je obrat prav dobro funkcioniral. Mleko in surovo maslo te zadruge je v Mariboru radi izbornih kakovosti kmalu zaslovelo in našlo obilnih odjemalcev. Leta 1914 je izbruhnila svetovna vojna. Mlekarniško osobje je moralo k vojakom, obrat pa je zastal. Zadruga je prišla v težko in tako je bila prisiljena, da likvidira. Stroje so razprodali, poslopje pa je samevalo in razpadalo. Slišali smo, da namerava dotična občina prepustiti poslopje Sokolu, ki si namerava v njem prirediti društvene prostore. Ali bi ne bilo bolje, ako bi se zadruga zopet oživila? To leto se sicer naši zivinarejci radi suše res nahajajo v veliki stiski, toda pomisliti moramo, da se bodo razmere v tem oziru zboljšale. Maribor se širi od dne do dne vedno bolj in istotako rastejo tudi potrebe mesta. Ako bi se ta mlekarstva zadruga zopet oživila, bi gotovo delovala z dobičkom. Upajmo, da bodo uvideli možje spoznali važnost te zadruge in da ne bodo poslopja lahkomišelnostno prepustili tako brezpomembnemu društvu, kakor je Sokol.

Slovenci smo majhen narod. Mali narodi pa so že od nekdaj ponajveč bili gospodarsko odvisni od večjih narodov. Mogočne veleindustrije nimamo obri je pri nas nekoliko bolje razvita kar nam pa najbolj manjka, je dobro organizirano in zavešeno kmetjsko ljudstvo. Zadruga misel naj bi prevzela široke plasti kmetjskega ljudstva. Zadruga naj bi se ustanovljala samo tam, kjer jim je obstanek in procvit popolnoma zasiguran. Predvsem pa bi bilo potrebno, da se obnove že obstoječe zadruga k novemu življenju. Z dobro razpredenim zadružništvom bomo Slovenci najbolj dokazali vsemu svetu, da nečemo gospodarske odvisnosti, marveč svobodni razvoj vseh gospodarskih sil našega malega naroda.

Za pravico naše stranke.

(Interpelacija narodnega poslanca dr. J. Hohnjeca na predsednika parlamenta.)

Povodom volitev v ustavotvorno skupščino v volilnem okraju Maribor meseca novembra 1920 se je pri skrušitju zgodila pomota. Posameznim političnim strankam pripadajoči glasovi so se napačno sešeli. Kakor je pozneje uradno pojasnil g. predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, ki je bil podpredsednik glavnega volilnega odbora, se je ta pomota zgodila tako, da je uradniku, izvršujočem seševanje, iz tabele, v katero so se zapisali na posrednih voliških posameznim političnim strankam oddani glasovi, odpadla edna stran, vsled česar ta stran ni bila šteta, dočim je druga stran bila dvakrat šteta. Slovenski ljudski stranki se je vsled te pomote priznalo 27.144 glasov, dočim je ona v istini dobila 28.738 glasov. Samostojni kmetijski stranki se je priznalo 17.936 glasov, dočim je ona v istini dobila samo le 17.367 glasov. Posledica je bila, da je okrajno glavarstvo v Mariboru izstavilo poslaniško poverilnico Fr. Kirbišu, kandidatu Samostojne kmetijske stranke, ki v resnici ni bil izvoljen, kandidat Slovenske ljudske stranke J. Skoberne, ki je bil fiktivno izvoljen, pa take poverilnice ni dobil ter zato ni smel v ustavotvorno skupščino.

Takoj v prvi seji verifikacijskega odbora sem zahteval, da se Kirbišu izdana poverilnica razveljavi, ker ni izvoljen ter se pokliče v skupščino v is-

tni izvoljen Josip Skoberne. Čeprav je bila verifikacijskemu odboru predložena tabela g. predsednika okrožnega sodišča v Mariboru, v katero so bili vpisani vsi oddani glasovi in obenem že tudi v Mariboru izvršena kontrola uradnega štetja, je verifikacijski odbor sklenil, da se morajo pregledati zapisniki vseh voliš. V letošnjo svrhu je bil v verifikacijskem odboru izbran ožji odbor, ki je pregledal zapisnike. Pri tem pregledu se je ugotovilo, da zapisniki iz treh voliš sploh manjkajo.

Začelo se je nato uradno iskanje teh zapisnikov po Sloveniji. Iskanje je trajalo prilično dolgo. Ko je to iskanje v Sloveniji se končalo z neuspehom, so se ti trije zapisniki naenkrat pojavili v sobi, kjer zboruje verifikacijski odbor v Beogradu. Omenjeni ožji odbor verifikacijskega odbora je pregledal tudi te tri zapisnike in natanko preračunal vse oddane glasove in spoznal, da število na Slovensko ljudsko stranko odpadlih glasov znaša 28.738 glasov, na Samostojno kmetijsko stranko odpadlih glasov pa samo 17.367 glasov. Fr. Kirbiš torej ni izvoljen in ni poslanec, izvoljen pa je Josip Skoberne, ki se mora poklicati v skupščino. V tem smislu je za ožji odbor sestavil poročilo poslanec Jeremija Jerenič, član kluba zemljoradnikov, ter ga poslal predsedniku verifikacijskega odbora. To se je zgodilo v začetku meseca julija. Predsednik verifikacijskega odbora pa tega poročila vkljub vsemu mojemu prigovarjanju do sedaj še ni stavil na dnevni red.

Tako se neizvoljenemu Fr. Kirbišu podaljšuje možnost, da igra ulogo poslanca, izvoljenemu Jozeu Skoberne pa se krati od ljudstva mu podeljeno pravo, da izvršuje svoj poslanski posel. Vsled tega se v Sloveniji dviga od dne do dne ostreša kritika in obsodba takega početja, ki se označuje kot defraudacija od ljudstva in njih glasov. Da to ni v čast zakonodajni skupščini, je samoposebi očrno.

Vprašam Vas g. predsednik:

Ali hočete se energično zavzeti za čast zakonodajne skupščine in ukreniti, da se skliče seja verifikacijskega odbora ter se stavi na dnevni red omenjeno poročilo ožjega odbora o razveljavitvi mandata Fr. Kirbiša in o vpoklicu Jozeja Skoberne kot narodnega poslanca?

Katoliški Slovenci, na plan!

Vera je v nevarnosti!

Ves brezverski svet se je zaklel zoper Kristusa in njegovo sv. Cerkev. Kristusovi sovražniki hočejo uničiti sv. Cerkev tudi med Slovenci. Izirgati hočejo Slovence sv. katoliško vero, odtrgati jih hočejo od sv. Cerkve. Za duhovnike so napravili "kancel-paragraf", da bi dušni pastirji ne mogli svariti svojih vernikov pred volko- vi! Zdaj hočejo vreči duhovnika tudi iz šole. Mesto duhovnika bi naj v šoli podučeval vaše otroke krščanskih resnic brezverski učitelj! Iz šole bi naj izginil sveti križ in verska vzgoja vaših otrok! Vaša vera in vera vaših otrok je torej v nevarnosti, in vi ste dolžni, da si jo ohranite in jo branite! Zatorej na plan in junaško v boj zoper njene sovražnike!

Brezverski časopisi.

so največji sovražniki svete katoliške Cerkve. Oni sramotijo Cerkev in njeno nauke, smešijo papeža, škofo in duhovnike, zasmehujejo sv. zakramente. Ti časopisi zagovarjajo kancel-paragraf, potegujejo se za brezversko vzgojo otrok, hvalijo in poveljujejo odpadnike od sv. katoliške Cerkve, zagovarjajo ločitev zakona, zahtevajo kulturni boj! Takih časopisov katoliški Slovenci ne smemo naročiti in ne smemo čitati. Kdor pa jih naroči, gre-

si zoper Boga in sv. Cerkev, ker podpira njene sovražnike! Med Slovenci širi versko brezbriznost ali pa dela za odpad od sv. Cerkve cela vrsta časopisov n. pr.: "Slov. Narod", "Jutro", "Ponedeljek", "Naprej", "Jugoslavija", "Kmetijski list", "Ljudski glas", "Nova Doba", "Tabor", "Ptujski list" itd. Katoliški Slovenci! Ne naročite brezverskih časopisov in ne kupujte jih! Kdor ima tak časopis naročen, naj ga opusti! Kdor tega ne stori, je proti Kristusu, ker podpira Kristusove sovražnike! — A ni še zadosti, da samo opustiš protiverski list, temveč če si res vnet in prepričan katoliški Slovenec, potem boš šel tudi k tvojemu znanou, prijatelju ali sosedu, ki ima naročen slab časopis, in ga boš podčulil ter mu tako dolgo prigovarjal da res opusti slab list in si naroči dober časopis. Katoliški Slovenci, to bo potem pravo apostolsko delo.

Na delo za dobre časopise!

Skrbeti pa moraš tudi, da pride v vsako slovensko hišo vsaj en katoliški list. Ako odstraniš iz hiše slab časopis in ga nadomestiš z dobrim, si postal za tisto hišo pravi apostol, izvršil si Bogu dopadljivo delo.

Somišljeniki, na plan! Biža se Novo leto, ko se najbolj naročajo listi. Vaša sveta dolžnost je, da posvetite

vse svoje moči razširjenju Slovenskega Gospodarja, Straže ali Slovenca. Zato

1. Obnovite sami prej ko mogoče naročnino!
2. Teden od 21. do 28. novembra je posebno odločen agitaciji za dobre časopise. V tem tednu morajo vsi naši prijatelji na delo, da vsak pridobi še vsaj enega novega naročnika za Slovenskega Gospodarja, Stražo ali Slovenca. Število naših naročnikov se mora najmanj podvojiti! Vljudno prosimo, v imenu dobre stvari krščanske može in žene, katoliške lante in dekleta, da v dneh od 21. do 28. novembra posvetijo vse svoje moči nabiranju novih naročnikov za Slov. Gospodarja, Stražo in Glasnik najsv. Src, kakor tudi za Slovenca. Vsak novi naročnik Slov. Gospodarja in Straže, ki plača sedaj celoletno naročnino, dobi ta dva lista do Novega leta zastoj, ker se mu bo vpisala naročnina za celo prihodnje leto. Agitirajte torej za naše liste od hiše do hiše, od osebe do osebe in prigovarjajte tako dolgo, dokler ne dobite novega naročnika za list. Ako podvojimo število naročnikov, potem bo mogoče Slovenski Gospodar vkljub veliki draginji prihodnje leto redno izhajati na 8 straneh. Cim več naročnikov bo, tem cenejši bo list in tem popolnejši!

3. Kupujte na postajah in v trafikah samo dobre časopise! Ako kje ni našega lista na prodaj, ga takoj zahtevajte, da si ga oskrbijo!

4. V gostilnah in kavarnah zahtevajte brezobzirno naše časopise. Ako gostilničar nima prostora za naš list, poem tam tudi ni prostora za vas. Gostiln, kjer ni naših listov, se skrbno ogledimo!

5. Kupujte le pri takih trgovcih, ki imajo priporočila v naših listih in sklicujte se na te! S tem dobivate za naše liste inserate in jih tako močno podpirate.

Na delo torej, somišljeniki, za razširjenje naših listov! Agitacija je sicer mučna, ter zahteva veliko požrtvovalnosti in truda. Pa nikar se ne vstrašimo! Korajža velja! Gre za našo katoliško stvar, gre za našo vero, gre za naše blago ljudstvo, da ostane v dobrem stanovitno, zato vas bo pri tem apostolskem delu podpiral tudi božji blagoslov! Od danes naprej pa do Novega leta se naj razlega v naših vrstah povsod navdušeno klic:

Z Bogom in Marijo pogumno v boj zoper brezversko časopise! Korajžno na delo za naše liste, dokler ne bodo razširjeni v vsaki verni slovenski hiši!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Kralj Aleksander je prisegel slovesno na ustavo minulo nedeljo. Sedaj poročajo, da bo baže podala po kraljevi prisegi Pašičeva vlada ostavko. Naš parlament je zopet zboroval par dni. Na

parlamentarnih sejah so se nekaj prerekli glede zakonskega predloga o razdelitvi države v oblasti, a je vlada parlament zopet odgodila na nedoločen čas. Radi Madžarske je vladala zadnje čase med najvišjimi krogi velika razburjenost, a danes je celi spor skoro čisto poravnal, ker so se Madžari odrekli Karlu po volji antan-

tni in zmanjšali število vojaštv. Naša vlada je odpustila Madžarom celo komedije s Karlom in bo celo v najkrajšem času zopet začela železniški promet z Madžari. Stroške za našo mobilizacijo bomo trpeli sami. Za Albanec, proti katerim se je borila naša vojska, so se zavzeli Angleži in naša vlada je opustila oboroženi pogon za

Arnavti. Tudi naš finančni minister se vrača iz Londona, kjer se mu je vendarle posrečilo dobiti posojilo, ki znaša štiri milijone funtov angleških sterlingov. Dva milijona teh funtov dobimo takoj, dva pa čez dva meseca. Obresti za to posojilo bomo plačevali 8% in z odplačevanjem posojila se le začnemo po petih letih. Za to naše pe-

sojilo bo jamčilo angleškim bankam naša jadranska železnica, ki pa še ni zgrajena in za katero bomo morali nabaviti gradbeni material od angleških bank, ki so nam dale posojilo.

Madžarski parlament je sklenil soglasno poseben zakon, po katerem je Karl za vedno odstavljen kot madžarski kralj in vsa rodbina Habsburžanov.

Ukrajinci so se uprli ruskim boljševikom. Vstali so zasedli več važnih mest v Ukrajini in streljajo boljševiške prvake.

Naši shodi.

Dr. Anton Korošec bo govoril prihodnjo soboto, 12. novembra zvečer ob 8. uri v dvorani Jugoslov. strokovne zveze v Mariboru, Splanarska ulica 4. Somišljeniki Slovenske ljudske stranke pridite v obilnem številu, da slišite našega preizkušenega voditelja.

Shodi SLS (Kmetске zveze). V nedeljo, dne 13. t. m., se vrši v Starem trgu po rani maši shod Slovenske ljudske stranke. Istega dne popoldne po večerih pa se bo vršil shod tudi v Guštanju. Na obeh shodih bo govoril narodni poslanec Pušenjak. Pridite!

Zbor zaupnikov za soštanjski okraj se vrši v četrtek, dne 14. t. m., ob 10. uri predpoldne v cerkveni hiši v Sošanju. Govorita poslanec Pušenjak in tajnik Marko Krajnc. Udeležite se tega važnega zborovanja v obilnem številu!

Odločne zahteve naših volilcev. Na shodu pri Mariji Snežni so se z odobranjem sprejeli sledeči sklepi: 1. Zborovalci Slov. Kmetске zveze, zbrani na shodu pri Mariji Snežni dne 23. oktobra t. l., izjavljamo, da vidimo ozdravljenje sedanjih neznosnih, političnih in gospodarskih razmer samo v novih volitvah, ki se naj nemudoma razpišejo. 2. Protestiramo proti nezakonitemu izvajanju naredb o trošarinah na vino in zahtevamo, da se ta naredba takoj ukine, oziroma spremeni, da se v duhu ravnopravnosti in v smislu člena 116 ustave, ki predvideva izenačenje davkov za celo državo, izenači trošarina na vino v vsej državi, da se uvede amnestija za vse prestopke predpisov o prijavi vina, ki so jih zagrešili vinogradniki od septembra, oziroma novembra 1920. Zahtevamo, da naši poslanci opozorijo vlado na neizogibne nevarne posledice, ako se temu takoj ne ugodi. 3. Vlada naj nemudoma uvede pomožno akcijo za po suši prizadete pasivne kraje z rabavo krmil in z olajšanjem izvoza živine, ki se ne more doma prirediti. 4. Izražamo zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zlasti njegovemu načelniku dr. Korošcu in ga prosimo, naj ne odneha v boju za samoupravo Slovenije in v boju za enakopravnost vseh plemen in stanov v naši državi.

Cenjenim naročnikom!

Novo leto se približuje, treba bo zopet obnoviti naročnino. Draginja za tiskarske potreščine je veličanska — stavek zahtevajo vedno višje plače — papir, barva in druge reči so vedno dražje. Zato smo morali „Slovenskemu Gospodarju“ nekoliko zvišati naročnino, ker bi radi, ako draginja v prihodnjem letu ne bo preveč naraščala, list izdali vsaj 40krat v letu na osemih straneh. Na štirih straneh, kakor je list dosedaj izhajal, se ne da veliko povedati, ker je premalo prostora. Ako bodo naši prijatelji napeli vse sile ter tako pridno agitirali za nove naročnike, da se števílo naročnikov podvoji, potem skoraj za gotovo lahko obljubimo, da bode list izhajal vedno na 8 straneh.

V letu 1922 bo stal „Slovenski Gospodar“ v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 kron. poletno 7 din. ali 28 K, četrletno 4 din. ali 16 K. Izven Jugoslavije bo stal celoletno 25 din. ali 100 K.

Tako bo naš list najobširnejši tednik in poleg tega tudi — najcenejši tednik.

Današnji številki smo priložili tudi položnice. Prosim, da jih natančno izpolnite. Kdor še list dobiva, naj napiše na položnico: star naročnik; kdor ga pa zdaj še ne dobiva,

naj napiše: nov naročnik. Potem pri pošiljanju ne bo pomot.

Prosim, cenjene naročnike, da nam naročnino, če le mogoče, takoj pošlejo, da ob Novem letu ne bomo imeli naenkrat preveč vknjiževanja. Upravništvo.

Tedenske novice.

Lep uspeh Jugoslovanskega kluba. Na uvodnem mestu poročamo, kako se je zavzel Jugoslov. klub kot prvi in edini za demobilizacijo. Ministrski svet je že sklenil, da se naj takoj vrnejo vsi vojak, ki se še niso javili, ravno tako ostane doma tudi tren in razna vozila. Vsi rezervisti pa, ki so se odzvali vojaškemu vpoklicu, bodo takoj odpuščeni od vojakov in ostanejo pod orožjem samo aktivni vojak.

Važni trenutki! V tednu od 21. do 28. novembra se razvije po vsej Sloveniji agitacija za naše liste. Ta teden mora vse na noge! Opozorimo naše prijatelje, da agitacijo takoj organizirajo, ker že tega niso storili. Do 21. novembra morajo biti vse priprave gotove! Potrebne tiskovne in položnice dobijo naši zaupniki pravčasno. Vrlim agitatorjem in agitačkam se že vnaprej zahvalujemo, plačnik za njihovo požrtvovalnost pa bo božje Srce Jezusovo, ker delajo za razširjenje njegovega kraljestva na zemlji!

Vse posojilnice in druge denarne zavode prosimo, da porabijo vsaj en del čistega dobička v to, da naročijo revnejšim ljudem svojega okolja „Slovenskega Gospodarja.“ S tem delajo za ljudsko izobrazbo, kar je tudi njihov namen.

Somišljeniki! Od gostilničarjev, kamor zahajate, zahtevajte, da si naročijo Slov. Gospodarja, Stražo ali Slovenca. Le pogledite, kako se po krčmah šopirijo nasprotni listi, ki so po svojih strankah krivi, da zadene nas Slovence nesreča za nesrečo.

Prevz. g. knezoškof dr. Mihael Napotnik je zelo nevarno obolel ter se vsem vernikom toplo priporoča v molitev. Ker je visoki bolnik izreden dobrotnik „Katoliškega tiskovnega doma“ v Mariboru, kateremu je naklonil pred kratkim izdaten znesek 5000 K, je „Katoliški tiskovni dom“ dal opraviti danes v frančiškanski cerkvi v Mariboru sv. mašo v čast presv. Srcu Jezusovemu, Materi Milosti, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu ter sv. Cirilu za zboljšanje zdravja blagega dobrotnika. V isti namen se vsak prvi petek v mesecu v frančiškanski cerkvi opravi sv. daritev za vse žive in mrtve dobrotnike „Katoliškega tiskovnega doma.“

Pohvale vredno. V Slivnici pri Mariboru so naši možje, fantje in dekleta sestavili agitacijski odbor za zbiranje novih naročnikov, za naše liste in za tiskovni sklad. Dne 9. novembra nam je vrlo delujoči član tega odbora Anton Gojčič iz Orehove vasi poslal prvo polo z nabranimi novimi naročniki in večji znesek za naš Tiskovni dom. Hvala zavednim našincem v slivniški župniji! Posnemajete Slivničane po vseh župnijah in vaseh!

Naši poslanci so se vrnili iz Beograda, ker so seje narodne skupščine preložene. Po krajih, kjer želijo shodati, naj to takoj sporočijo krajevne organizacije naravnost svojemu poslancu.

Glavni zaupniki Samostojne kmetijske stranke za celjsko okrožje so: Ivo Sancin, rekvizitor in stotnik za časa stare Avstrije; Ivan Bele, ravnatelj v St. Jurju; Fr. Gorican, potovalni učitelj; Martin Zidarn, krčmar v Smartnu ob Dreti; Ludovik Plavšak, milijonar v St. Jurju ob Taboru; Alojz Smid, veletržec v Jurkloštru; Ivan Habjan, mesar in hotelir v Smarju; Ivo Zorman, trgovec s sladkorjem v Rogaški Slatini; Blaž Urlep, mešetar v St. Jurju; Fr. Pikel in Edvard Kukovec, prvi veletržec, drugi pivovarnar v Zalcu; Rudolf Senica, nadučitelj v St. Petru; Martin Ročnik, gostilničar v Zavodnji; Blaž Kamenšek, hotelir na Dobrni; Anton Fazarine, gostilničar v Ostrožnem pri Celju; Zdravko Delež, občinski tajnik v Rečici ob Savinji; Ivan Kolinar, nadučitelj v Smihelu; Janko Vizjak, živinozdravnik v Brežicah; Alojz Stebernjak, tajnik SKS v Konjicah; Ivan Koštomaj, hotelir na Tebarjih; Anton Peršuh, živinozdravnik

v Slovenjgradu ter Jože Drofenigg, žganjar v St. Jurju ob juž. žel. kaj ne, sami „kmetje“!

Proti ženski volilni pravici je zopet nastopil v Beogradu v zakonodajnem odboru samostojni poslanec g. Drobnik. Povedal je, da bi bila ženska volilna pravica olje na ogenj. — Žene in dekleta, iz te izjave Samostojne kmetijske stranke lahko vidite, kako prijatelji ženskih političnih pravic so samostojneži.

Ljudska sodbá nad samostojnimi poslanci. Poslanca Slabostojne kmet. stranke Kirbiša preganja nemila usoda. Ko so zadnje dni preteklega tedna morali naši kmetje oddati nujno potrebno konje in vozove, so kmetje z Dravskega polja obiskali gospodina Kirbiša in so mu takole rekli: Lansko leto pred volitvami si nam kot kandidat Samostojne stranke obljuboval, da boš odpravil vojaštvo in preprečil vse rekvizicije. Tvoja stranka je v beograjski vladi. Ti si s svojimi tovariši kriv, da moramo oddati zadnje konje in vozove vojaštvu. Halo, sedaj pa pokaži, če so tvoje obljube resnične in če res kaj veljajo tvoje besede. In korajžni Kirbiš se je skril pred opravilom razkačenimi kmeti. In vi kmetje, ki ste morali oddati konje in vozove, zahvalite se slabostojnim poslancem in celi stranki.

Mermolja je imel predzadnjo nedeljo shod v Sevnici ob Dravi pri nekem Mesariču. Imel je okoli sebe ducat poslušalcev. Dolgo so čakali z začetkom zborovanja, ko pa le ni bilo več ljudi, je Mermolja začel hvaliti svoje slabostojno robo. Navdušenja ni bilo prav nobenega. Mermolja je pozabil povedati, kje in na kak način je tekem enega leta kar je poslanec, prišel do pol milijona kron. Mi ubogi hribovci smo vedno bolj revni. Davki ki so nam jih samostojneži priborili v Beogradu nas še bodo spravili ob grunte in sedaj še ti vojaški vpoklici in oddaja konj. V takih rečeh ne zine Mermolja ust, samo zabavlja pride in zgago dela. Sedaj so se nam oči že odprle.

Kje so sedaj slabostojni širokoustneži? Iz Pesnice pri Mariboru smo dobili od bivšega pristaša Samostojne kmetijske stranke ta-le dopis: Ko je lansko leto minister Vesnić nameraval dati 200.000 jugoslovanskih vojakov Francozom, da jih uporabijo v boju proti ruskim boljševikom, smo sedeli v gostilni Hojnic (sedaj Kerenci) na Ranci nekateri posestniki iz okolice. Pogovarjali smo se, da bi morala naša država iti za Francoze, Italijane in Angleže v boj proti ruskim boljševikom. Vsi smo bili mnenja, da ni dobro, če bi se Jugoslovani vmešavali v novo vojsko. To bi stalo mnogo krvi, odvzelo bi nam kmetom ne samo naša sinove, ampak tudi konje, vozove, prego, seno itd. Mermolja, ki je pri sedel k naši mizi, se je potrkul na svoja prsa in rekel: „Dokler bo Samostojna kmetijska stranka imela kako besedo, tako dolgo vam ne bo treba oddajati vaših vozov, konj in opreme. Mi bomo zabranili vsako tako rekvizicijo.“ Teh Mermoljevih besed se spominjam sedaj, ko sem moral oddati zadnjega konja, 1 voz in opremo. Kje je neki sedaj Mermolja in njegovi samostojni tovariši, ki so nas kmete takdo vodili za nos? Ni jih, da bi nas tramlili. Se ust niso odprli za nas. V vladi v Beogradu sedijo. Pri koritu so, iz katerega zobajo oves v podobni stotisočakov. Mi kmetje pa trpimo.

Koliko liberalni advokati razumejo glade živinorejce. Pretekli teden je bila nekje na Slovenskem Stajerskem v nekem mestu seja občinskega sveta. Liberalni advokat je vstal in je začel razlagati, kako cena živini pada in da se bo treba oskrbeti z mesom za bodočo pomlad. Rekel je, med svojim govorom, da goveja koža tehta cca 15 kg. Vsak otrok pa ve, da koža srednje velike govede tehta najmanj 30—45 kg. In ti liberalni advokati bi radi učili kmetstvo ljudstvo gospodarstva in politike?

† Župnik M. Würzer. V Rušah je umrl v visoki starosti 89 let tamonji župnik, zlatomašnik in duh. svetovalec Matija Würzer. Rajni je bil vzgleden duhovnik, priljubljen dušni pastir in vrl narodnjak. Pokopan je bil v soboto dne 5. novembra, Svetila mu večna luč!

Denarja bo še malo. Prihodnja spomlad in poletje bo za kmeta zelo

huda. Primanjkovalo bo vsega, posebnost pa denarja. Zategadelj si nakupujete sedaj samo to, kar res neobhodno potrebujete. Posebno hudo pa je to, da vrednost našega denarja vsled skrajno slabega gospodarstva sedanje liberalno-samostojne vlade neprestano pada.

Pozor pred razžiganimi bankovci! Blagajne zavračajo bankovce, ki jim manjka kosček. Stranke so radi tega imele že občasne izgube in velike neprilike. Zato pregledajte bankovce — predno jih sprejmete, — so-li celi ali ne!

Zahtevajte volitev novih krajevnih šolskih svetov. Slišimo, da okrajni šolski sveti v krajih, kjer so stari krajevi šolski sveti v liberalnih in samostojnih rokah, nočejo razpisati novih volitev. Svetujemo, da se naj naše občine v takih slučajih pritožijo na višji šolski svet v Ljubljani. Ob enem pa obvestite tudi tajništvo SLS v Mariboru ali Celju.

Meščani tožijo, da nimajo na trgu jaje, ne dovolj krompirja, ne mleka in enakih potrebnih živil. Kdo se bo temu čudil, ko pa v Mariboru, Ptuj in Celju sme vsak poučeni postopac kmeta ovaditi, če mu cena ni ljuba. Dokler boste po mestih delali take neumnosti, kakor je določevanje najvišjih cen za jajca, mleko krompir itd. katera blaga itak celo na deželi primanjkuje, tako dolgo boste mestni ljudje vedno jadikovali o praznoti na trgu za živila. Mestjani ste si sami krivi, če bo pomanjkanje živil še večje. Če ste kolikaj pametni, upoštevajte ta glas in ne uganjajte takih neumnosti, kot so „najvišje cene.“

Pogranične trupe in liberalci ali kaj je danes vse „državna potreba“. Glasilo največjega slovenskega liberalca in zaveznika samostojnežev — „Pondeljek“ je v predzadnji številki obsodilo vse tiste, ki niso zadovoljni s pograničnimi trupami — Wranglovci — na meji. List pravi, da je „državna potreba“, da se je te čete postavilo na mejo. Vidiš slovensko ljudstvo, kako se stranke, ki so na vladi v Beogradu, norca brijejo iz tebe. Če Wranglovci s puškinih kopitom udari slovenskega posestnika Tišlerja, ki pelje po drva v svoj gozd, je to — „državna potreba“. Če Wranglovci kradejo grozdje po vinogradih, je to državna potreba. Ako našli Wranglovci z ostrim strelom strelja med mirne goste na kmetški gostiji, je to državna potreba. Če ti tuji ne razumejo slovenskega jezika, ne poznajo ne navad ljudstva, je to tudi državna potreba. Menda bo celo državna potreba, da se bo moralo slovensko ljudstvo učiti radi Wranglovcev tatarskega jezika. Seveda je nazadnje tudi državna potreba, da se slovenske sinove pred zimo odpusti in na njih mesto nastavi tuje-Wranglovce. Kaj danes ni vse državna potreba.

To so računari! Kdo neki? Manjfinancari? Bog varuj! Gg. davčni uradniki v Ljutomeru. Gospod Perne slovi sicer kot dober računar, a nezmisljiv vendar ni, posebno, če se gre za žep davkoplačevalcev. Kot dodatek k kričečemu slučaju g. Pergerja pri Sv. Juriju lahko poročamo še o čudni zmoti davčne oblasti. Čujite in strmite. G. Perger je po izkazu davkarje pridelal prvo leto en polovnjak v svojem vinogradu in glejte, ravno leto je, tako stoji črno na belem pri davčnem uradu pisano, prodal celih devet polovnjakov lastnega pridelka. Drugo leto spet tako, je pri davkarji zabeleženo, je g. Perger pridelal nekaj manj ko polovnjak, zato je pa tudi samo šest polovnjakov doma prirastlega vina prodal. Kje neki se je vino namužilo v tako obilni meri? Po naših izkušnjah se vino vsuši tekot časa, ga na davkarji ali gg. zaupniki pa so drugačena mnenja. Hvaležni bi bili, če bi nam hoteli razodeti ta skrivni recept razmnoževanja vina. Cudodelci iz Kane galilejske! Mera je polna. Celó v Ljubljani so se začeli zanimati za zadevo. Upamo, da bodo nepristranski sodniki in da bodo poklicali odgovorne faktorje, ki se tako norčujejo iz ljudstva in pravice, na strog odgovor.

Članarina za Kmetstvo zvezo znaša 4 krone, ne 2 kroni, kakor je po motoma ostalo na starih nabiralnih listih, ki smo jih razposlali. — Tajništvo Slov. ljudske stranke.

Vzorna Kmetijska zveza! Pred kratko časa smo razposlali vsem krajevnim Kmetijskim zvezam nabiralne pošto za leto 1922 z navodilom. Takoj 1. novembra je imel odbor Kmetijske zveze pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini se, o in razdelil nabiralne pole med nabiralce po vaseh: Jozefa Krnjina za Radmirje, Matija Jamnik in Rozalija Ugovšek za Slemenski vrh, Tesovnik Jože in Angela Tesovnik za Savinjski vrh, Janez Zajc in Marija Remic za Juvanje, France Grudnik in France Fašun za Okonino, Jan. Fužir in Marija Jamnik za Meliša, Iv. Časl in Marko Neža za Homce in Podhom. Nabiralcem je odbor naročil, naj pobere, o članarino do konca novembra, da se more potem dne 11. decembra vršiti občni zbor in volitev odbora. Kmetijske zveze! Vzemite si župnijo Sv. Frančišek v Savinjski dolini za vzgled!

Naprej, zastava Orla! — Ze na predvečer in v nedeljo, dne 6. t. m., jutraj je oznanjalo grmenje topičev, da se na Berkovskih Prelogih vrši redka svečanost. Bojazljivci so vedeli povedati, da so že Madžari v Lendavi. Pa so lantje le slavili blagoslovljanje prenovljenega Vršičevega križa. Za orlovsko organizacijo vneti dobrotniki so zložili pri tej priliki za prapor 152 K, za kar jim izreka odsek iskreno zahvalo. Bog plati in jih živil. Zavinorejci, ki ste morali oddati vojaštvu svoje konje, vprego in vozove, dobro shranite tiste listke, ki ste jih pri oddaji dobili kot potrdilo. Kdor bo listek izgubil, bo imel pozneje težave, če bo hotel dobiti oddano blago nazaj, ali pa, ko bo zahteval denarno povračilo. Torej dobro shranite potrdila.

Breje kobile, za katere ima lastnik spuščajni list, ni treba oddajati vojaštvu. Lastnik mora sicer kobile prignati pred prevzemno komisijo, a če se izkaže s spuščajnim listom in potrdilom od župana, da je kobila res breja, se kobila oprosti oddaje.

Naše državne železnice nimajo premoga. Posledica pomanjkanja premoga na državnih železnicah je izpraznitev Baranje. Železnice v Srbiji so navezane na premog, katerega dobiva iz Bolgarske. Premog pa, ki je namenjen in določen samo za drž. železnice, je prodajala železniška direkcija srbski sladkorni tovarni po 800 dinarjev vagon, a za železniške potrebe je pa kupovala ta direkcija bosanski premog od 1800—2000 dinarjev en vagon. Treba pa tudi pomniti, da je bolgarski premog iz Pernika mnogo boljši od bosanskega. Sladkorna tovarni ni dobila samo izvrsten premog, ampak ona je še profitirala pri dobavi najmanj 500.000 dinarjev; železniška direkcija pa ni dobila samo slabše premog, ampak je še doplačala 5.000.000 dinarjev. No sedaj vemo, zakaj nam je potrebno več stotilijonsko posojilo v inozemstvu, ker menda misli finančni minister Kumanudi naročiti angleški premog, ki je gotovo dražji od bosanskega.

Zločin ali samomor. V torek zjutraj so našli ljudje med prelazom na žoroški železniški progi v magdalenskem predmestju v Mariboru grozno razmesarjeno truplo. Po daljšem poizvedovanju se je dognalo, da je nesrečni istoveten z nekim Nikoličem iz Maribora. Ni še dognano, ali je Nikolč izvršil samomor, ali pa da se je zgodil zločin in je morilec spravil truplo na železniški tir z namenom, da prikrije zločin. Zagonečni slučaj preiskuje sedaj policija. Na železniški progi med Zalogom in Ljubljano so pa našli grozno razmesarjeno truplo 36 let starega Franca Miklavca iz Ljubljane. Ni dognano, ali je Miklavc skočil iz vlaka na železniški tir, ali izvrši samomor, ali ga je pa kdor sunil iz železniškega voza na tir. Miklavc je vlak vlekel 150 metrov s seboj. Zadevo preiskujejo oblasti.

Nadsvetnik Avguštin Zajc umorjen. Dne 7. novembra t. l. je bil izvršen v Ljubljani strašen umor. Bivši gostilničar Jalen je zadal z dolgim kuhinjskim nožem 6 smrtonosnih ran, med temi eno naravnost v srce računskemu nadsvetniku Avguštinu Zajcu v Ljubljani. Umor se je izvršil v trenutku, ko je nadsvetnik prestopil prag svoje hiše. Umorjeni je bil ver-ske in narodno zaveden mož, ki svojega verskega in narodnega prepričanja ni nikdar zatajil. Bil je tudi na

glasu kot pravičen, marljiv in vesten uradnik. Kaj je morilec dovedlo do takega groznega čina, še ni popolnoma pojasnjeno. Umorjenemu svetila večna luč.

Avstrijske krone je zavrgel. Nekemu policijskemu stražniku je vzel železničar-vožnjak 1840 jugoslov. K. 14 mark in 1950 avstrijskih K. Dočim je naše krone in nemške marke spravil, je avstrijske krone z denarnico vred zavrgel.

Trafikanti, pozor! Trafikanti iz Maribora in okolice so vabljeni, da se v svrhu razgovora o važnih zadevah sigurno udeležijo sestanka, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m., ob 14. uri v gostilni „pri črnem orlu“, Grajski trg, Maribor.

Koledarček Kmetijske zveze za leto 1922 z zanimivo vsebino bo kmalu izšel. Prosimo somišljenike in krajevne odbore naše stranke, da zopet še te dni naročnike za kmetijski koledarček. Cena se še določa. Zbrane naslove naročnikov pošljite čimprej na Tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru, Koroška cesta 5.

Razgled po svetu.

Razkraja Karla pošljajo v prognanstvo. Razkraj Karl, ki je iz Sv. ce poletel v zrakoplovu na Madžarsko, bo moral za kazen preživeti vse svoje življenje na otoku Madeira. Angleška voja ladja „Cardin“ ga že vozi proti morskemu otoku Gibraltar. Karla je zadela ista usoda, kakor ponosnega Napoleona, ki je moral Francozje zapustiti. Napoleon je umrl — osamljen in zastražen — na otoku St. Helena, za Karla Habsburškega pa so velesile pripravile otok Madeira. Ta otok je oddaljen 900 km od ariške obale in je zelo hribovit. Odkrili so ga Portugalci v letu 1419. Podneboje je na Madeiri jako ugodno, ker ublažuje vpliv morja raziko temperature neprestano noč in dan. Glavno mestce na tem otoku se naziva Funchal. Na Madeiri imajo najmilešo zimo v vsej Evropi. Zato obiskujejo ta otok razni bolniki, osobito pa na pljučah oboleli. Deževja je malo. Ko so otok odkrili, je bil pokrit z neprodinimi gozdovi, katerih pa danes ni več, ker so jih uničili razni požari. Obludena je samo južna stran Madeire. Prebivalci so ponajveč Portugizci, nekoliko pa je tudi Maurov, zamorcev in Italijanov. Prebivalcev šteje Madeira 150.000, kar znači, da prebiva na vsakem kvadr. kilometru 170—180 ljudi (otok obsega 815 kvadratnih kilometrov). Zemlja je neplodna; napajajo jo s pomočjo jarkov. Največ se bavijo z vinarstvom, kar ti vngovih trta uspeva na tamkajšnjih bregovih izbornu. Politčno pripada Madeira Portugalski. Trgovina je v angleških rokah. Tudi Karl pride pod posebno nadzorsvo Anglije. Vesti iz Madeire oddajajo po morskem kablju, ki vodi z otoka na dnu morja v Lisabon. Na tem otoku bo torej živel zrakoplovec Karl Habsburg, kateri se je vedno raje bavil z vinom, nego z državniimi posli. In vina mu tam ne bo primanjkovalo.

Za 100.000 ljudi strupa je zmanjkalo pred par dnevi v neki budimpeštanski lekarni. Čudno je, da vlomilci niso vdrli v blagajno. Z ukradenim strupom se zamore zastrupiti 100.000 ljudi. Radi te fatvine vlada v Budimpešti veliko razburjenje.

Bilijonski primanjkljaj v ruskem državnem proračunu. Angleški časnik „Times“ doznava, da znaša primanjkljaj v sovjetskem proračunu za to leto 6147 milijard in 698 milijonov rubljev. Pokrajina Kazan je za svoje potrebe zahtevala 62 milijard rubljev.

Meteor zapalil hišo. V majhni vasi Lespinasse blizu Perigueux v Franciji je na čuden način zgorela neka hiša. Skozi streho hiše je padel iz neba meteor (žareč kamen, odlomek kake zvezde) in tako je nastal požar. To je jako redek slučaj, kakor ga že po dolgih letih ni zabeležila kronika.

Kaj vse lahko opraviš v tajništvu KZ?

Vsak somišljenik ali somišljenica naše krščanske slovenske stranke dobi v tajništvu v Mariboru ali Celju brezplačno poasnica ali navodila v tehle zadevah:

1. V zadevah, ki se tičejo vojaš-tine, napravimo prošnje za oprostitev,

skrajšani rok službovanja ali dopust, potem glede oddaje konj, vozov itd.

2. V davčnih zadevah: prizive in pritožbe, napovedi itd.

3. V pravnih ali spornih zadevah daje po pravnih strokovnjakih potrebna poasnica.

4. V zadevi zavarovanja proti požaru oskrbi vse potrebno pri najboljši slovenski zavarovalnici, t. j. pri Vzajemni. Če ste zavarovani pri kaki tuji družbi, vam pripomremo, da lahko odstopite ali zvišate pri domači zavarovalnici.

5. Tajništva posredujejo pri civilnih in vojaških oblastih.

6. Sporočajo našim poslancem želje in zahteve naših ljudi.

7. Daje poasnica glede shodov in organizacij, govornikov itd.

Vsak, kdor se obrača do tajništva pismeno, naj priloži znamke za odgovor. Naslov: Tajništvo Kmetijske zveze (SLS), Maribor, Cirilova tiskarna, I. nadstropje; v Celju pa Tajništvo SLS, Celje, Beli vol.

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Izhlapavanje vina. Vsem vinogradnikom je znano dejstvo, da se mora vino vsaj vsakih 14 dni ali tri tedne doliti. Pri tem delu se ojača, da manjka v sicer jednako veliki posodi različna množina vina. V enem polovnjaku manjka 1/4 l, v drugem 1/2 l, v tretjega pa gre skoraj cen liter za doliv. Kako pride to? Množina doliva, oziroma izhlapevanje vina je odvisno večinoma: 1. od gosote iesa, 2. od debelosti dog, 3. od dobrega spehovanja oq, 4. od vlažnosti kletskega zraka, 5. od toglote kleti. V topli, suhi kleti vino bolj izhlapeva, kakor v vlažni in mrzli. Polovnjaki s tankimi dogami ra bijo več doliva, nego oni iz močnih in debelih dog. Dobro spehnjeni sodi izhlapevajo manj, kakor oni, pri katerih se spehi (ruge) morda celo reziyo. Tudi hrastov les, iz katerega so doge, ni vedno jednako gost. Eno drevo je rastlo naglo, drugo počasi, eno je stalo v vlažni dolini, drugo v pesce nem vrhu. Zato so ene doge trde, goste, čvrste, druge pa bolj mehke ter dajo izhlapevanju vina bolj ugodne pogoje. Tudi ni vse eno, ali stoji sod v kotu ali pa pod kletnim oknom, kjer pihajo vanj vetrovi. Vroče poletje rabi več doliva, nego zima. S temi vrsticami smo hoteli ustreči tistim, ki so premišljevali in se vpraševali: kako to, da rabi ta polovnjak toliko doliva, ta pa tako malo.

Dolivanje mošta. Mošti so odvreli in skroni gospodarji sedaj dolivajo mošte. Radi vrenja je ostalo nekaj posode prazne, ki pa se mora sedaj takoj dopolniti. Burno vrenje je malo in mošt preide ta mesec v stanje mirnega vrenja. Ako se sod ne bi izpolnil, bi se pod uplivom zraka kmalu nasečila na površini vina tanka plast gljiv, katere poznamo pod imenom: Lersa. Tudi osetove gljivice bi se kmalu zaplodile. Vino bi postalo od tega črne slabjše. Razun tega pa domi neizpolnjeno vino prav rado nek neprijeten okus, katerega imenujejo strokovnjaki okus po zraku, ali značni okus. Visoka barva je tudi navadno posledica neizpolnjenih sodov. Skrbite torej, da bodo sodi vedno polni, kakor vajete.

Stana bratav škoduje cenam. To obeti sedaj mnogi vinogradnik in marsikateri toži: „Zakaj nisem počel z bratvo vsaj še en teden?“ V septembru in prve dni oktobra brani mošti so kisli, vodeni, brez prijetnega duha in kupci ne povprašujejo za njim, čeravno imajo nižje cene.

Vinska kupčija v Slov. gor. postaja vsak dan bolj živahna. Vino je že pred Martinovim precej zrelo. Kakovost je mnogo boljša, kakor se je prvotne domnevalo. Posebno ljubljanski kupci se ne morejo načuditi, da je letošnja kapljica v Slov. gor. tako lina. Cene se sučejo med 20—25 kron za navadna vina. Sortirana vina, n. pr. muškati, tramince, burgundec itd. pa se plačujejo tudi po 28, 30 in celo 40 kron liter. Alkohola vsebuje letnik 1921 povprečno 1—2% več kot letnik 1917.

Vinske cene so stalne in se od zadnjega tedna niso izpremenile. Boljši mošti mešanih vrst od 22 K naprej, sortirana vina od 25 K naprej. Pa

danje valute bo tudi uplivalo na vinske cene.

Vinske spekulacije. Zadnja poročila javljajo, da gredo vinske cene navzgor. Kupcev je vedno več. „Slovenski Gospodar“ je naše vinogradnike še vedno najbolj informiral o stanju našega vinogradništva in zato pa svetujemo vsem vinogradnikom: Držite cene! Vinske cene ne bodo padle, dokler vse druge cene rastejo.

Delo v goricah ne počiva. Vinogradniki opravljajo jesensko gnojenje in so tudi že začeli s kopjo. Lejo vreme bi zelo ugodno uplivalo na potek teh del.

Konec pozne trgatve v mariborski okolici. V vinogradu Kalvarija vinarske in sadarske šole v Mariboru se je vršila glavna vinska trgatve meseca oktobra in sicer z večine v drugo polovico tega meseca, ko je bila trgatve povsod naokoli več ali manj že končana. Dve manjši parceli z rizlingom sta se pa pustili za grozdem na tri še do 5. novembra. Grozde je ostalo izredno lepo in zdravo, da je gledalo, kakor bi izžarovali iz naga zlatorumeni solnčni žarki iz vročega poletja. Kvaliteta se je izboljšala, a ne toliko radi prirastka na sladkorju v zadnjih dneh, kakor vsled tega, ker se je znatno zmanjšala količina kisline v primeri s prej spravlenim grozdem. Tako je dne 5. novembra srečno končala najpoznejša trgatve v mariborski okolici ob le, em, milem jesenskem vremenu.

Nemško Stajersko še ima samo okrog 3010 ha goric. Ako računamo povprečno na vsak ha 30 hl ali 10 polovnjakov pridelka, znaša to v srednjem letu okrog 100.000 hl. To množino izpije Gradec sam. Površina matičakov na ameriški podlagi znaša 10 ha, površina trsnice pa 2% ha.

Nemška Avstrija trpi pomanjkanje na vinu. Iz Madžarske je radi znanih homatij vsak uvoz skoraj izključen, tirolsko vino pa je radi visokega stanja lire predrago. Ker naša krona dnevno pada, se bo Nemcem morda v doglednem času izplačalo kupovanje vina v Jugoslaviji. Na Dunaju stane 1 liter vina 400 do 500 K, kakoršno je pač blago.

V Italiji stane povprečno vino 1½ lire, to je po našem 20—21 K. Boljše mago velja 1½ do 2 liri ali v našem denarju 23—28 K. Vsled padanja naše valute so se naše cene s cenami italijanskih vin precej izednačile, in kmalu se ne bo več moglo reči, da stojijo naše vinske cene nad svetovno pariteto.

Cehoslovaška importira (uvažal) mnogo vina iz Spanije. Ker pride pa prevoz po morju iz Spanije v Hamburg ceneje, kakor po kopnem čez Trst, so praške veletrgovine ubrale prvo pot za uvoz nakupljenih vin. Upamo, da bo Cehoslovaška tudi začela kupovati v Jugoslaviji, ker bo njim kmalu jednak s cehoslovaške K.

Kmet. podružnica Maribor in okolice. Kdor hoče biti ud podružnice v letu 1922, naj plača udnino v trgovini Klajnshek in Perič, Vetrinjska ulica, čimprej, vsekakor pa do 15. decembra t. l. Udnina znaša 40 K. Udje leta 1922 dobo že za prihodnje leto galico po 23 K, ako naročbo prijavijo v imenovanj trgovini takoj, najkasneje pa do 10. decembra t. l. in kupnino za vse naročeno galico in enkrat plačajo. Opozorjamo, da stane galica v trgovinah najmanje 28 K in bo spomladi bržčas še dražja.

V Dobrni pri Celju se je otvorila s 6. t. m. zasebna kmetijska šola. Pouk se bo vršil vsako nedeljo. Name-rava se baje tudi osnovati tečaj za kuharice in šivile.

Cene živini zopet rastejo! Iz Ljubljane poročajo, da je Italija zopet dovolila uvoz goveje živine iz Jugoslavije. Če je to res, bodo cene goveje živini zopet šle kvišku.

Cene prašičem so se na zadnjem sejmu v petek, dne 4. novembra, v Mariboru zelo močno dvignile. Posebno mnogo je bilo kupcev za plemen prašičke.

Na svinjski sejem v Mariboru 4. novembra se je pripeljalo 254 svinj, 2 kozi in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 4 tedne stari, 1 komad od 80 do 100 K, mladi prašiči 5—6 tedne stari komad 160 do 200 K, mladi prašiči 4—6 mesecev stari 1 komad od 800 do 900 K, mladi prašiči 8—10 mesecev stari komad od 1000 do

1200 K, mladi prašiči 1 leta 1 komat od 1800 do 2000 K, prašiči 1½ leta 1 komat od 2800 do 3000 K. Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 26 do 28 K. Polpitane svinje za 1 kg mrtve teže 34 do 36 K. Koze komat 200 do 400 K.

Na živinskem sejmu dne 8. novembra se je cena goveji živini nekoliko dvignila. Ljubljanski in zagrebški živinski kupci so pokupili zelo veliko število živine. Tudi domače izvoze tvrdke, n. pr. „Mesna“ je nakupila mnogo komadov. Italijanskih kupcev ni bilo. Najvišja cena za vole — pri najboljšem paru — je bila 19 kron za en kg žive teže. Drobiž in krave za klobasarije so imele pa zelo nizke cene — 5—8 K.

Cena poljskim pridelkom. Na žitnem trgu v Subotici stane met. stot. pšenice 715—825 K, koruze nove 825 do 850 K, stare 945 do 950 K, ržake n. l. 1720 do 1730 K, pšenice 1220 do 1240 K, rži 1000 do 1020 K. Na žitnem trgu v Velikem Bečkerek stane met. stot. stare koruze 910 do 920 K, leče 3100 do 3150 K, pšenice 1225 do 1230 K, posušene koruze 920 do 925 K, koruze v storžu 645 do 655 K. V Somboru stane met. stot. pšenice 1210 do 1235 K. Zaradi visokih valutnih razlik cene naraščajo neprestano.

Jabolčnica stane v Nemški Avstriji 45—55 K, pa še je ni za dobiti. Vsakomu je blago ljubše kod ničvredni denar.

Imelj. Na hmeljskem trgu v Zatuju je hmeljska kupčija zastala. Popraševanje je bilo samo po hmelju prvostne kakovosti, za katerega so ponujali po 6200—6400 čehoslovških K za 50 kg. Kot vzrok slabe hmeljske kupčije se navaja vojna nevarnost z Madžarsko.

Zakaj je naš denar vedno manj vreden? Ker imamo vedno manj zlata in srebra. Le pogledimo, kako delajo v Beogradu. Narodna banka kraljevine SHS n. pr. izkaže recimo 15. oktobra da ima v svojih shrambah za 500 milijonov zlata. Cez tri dni, t. j. 18. oktobra izkaže državna banka že za 2 milijona manj zlatega denarja. Kam je izginil? V tujno. Na prstih lahko izračunamo, kaj Narodna banka ne bo imela prav nobenega zlata več. In tedaj bo vrednost naše krone, oziroma denarja padla.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 369—380 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 6.40—6.50 za 100 namških mark 133—150, za 100 čehoslovških kron 393—390, za 100 tatarskih lir 1610 in za 1 francoski frank 27.50—27.65 jugoslovanskih kron. V zadnjih dneh je vrednost našega denarja padla za 25 točk.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V Trčovi sta postavila vrla gospodarja Simon in Jožeta Ferline zelo lep in velik križ, ki je bil v nedeljo, dne 30. oktobra slovesno blagoslovljen. Med tem, ko so v Trčovi grmeli topiči in je igrala godba, je pel na Gori zvon oboženo svoj zadnji pozdrav Tomažičevi Leniki, ki je v petek, dne 28. okt. zatisnila svoje trudne oči. Rajnika je bila sestra pokojnega Martina Tomažiča, župnika na Gomiliči ter tetica dveh že tudi rajnih duhovnikov Al. Tomažič, kaplana v Radgoni in Martina Tomažič, kaplana pri Sv. Petru pri Mariboru. Blagemu sreču želimo večni mir njeni duši pa nebesa. Počivaj sladko dobra Lenika, pri svojem Bogu, ki si ga tako ljubila.

Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo „Edinost“ priredi v nedeljo,

dne 13. novembra t. l. v prostorih g. Krajca veselico z veseloigrama „Dve leti“ in „Kretnar pri zvitem rogu.“

Spitalič pri Konjicah. Od 20. novembra do 27. novembra t. l. se bodo pri nas obhajali sv. misijon. Imeli ga bodo č. gg. misijonarji od Sv. Jožeta v Celju.

Dobrna. Zadnji dan oktobra nam bo ostal pač v najlepšem spominu, bil je posvečen našim vrlim vojakom novincem. Ze par dni poprej se je pokazalo neko slovesno razpoloženje med mladino. Pripravljala se je na slovesno odhodnico — naj že bo v kratkem ali pozneje — naših rekrutov. Odrajani mladeniči so pristopili k mizi Gospodovi in poslušali ljubeznive opominne svojih dušnih pastirjev. Popoldan pa so naše organizacije priredile vojaškim novincem na čast v Ljudskem odru lepo slavnost. Uprizorili so igro „Mala pevka“, sledile so ubrane pesmi in pomembne deklaracije. Osobito se je odlikovala s svojim govorom vrla Barbika Rošar. V imenu novincev se je zahvalil Jožef Verdel, ki je v imenu ostalih fantov izjavil, da bodo ostali tudi kot vojaki zvesti načelom krščanskih domačih društev. Slavnost je napravila na vse navzoče globok vtis.

Penikva ob juž. žel. Dne 6. nov. smo imeli volitev v krajni šolski svet. Izvolili smo pet odbornikov, tri od KZ in dva od JSDS. Samostojnost Penikve, katero je gospod Drolenik dne 4. septembra t. l. toliko hvalil, je na slabih nogah. Tudi v krajni šolski svet Sladkagora smo izvolili odličnega pristasa KZ.

Razbor pri Zidanem mostu. Pa smo rekli, da bi se še mi malo oglašili v Slov. Gospodarju, da bi naši bralci malo zvedeli, kako se kaj imamo na našem hričku. Kakor povsodi tako veje tudi pri nas veter brezvere, seveda, najbolj opažamo to pri mladini. Pa saj ni čuda, pri taki vzgoji, kot jo danes imamo po šolah. Namesto da bi se šolska mladina vzgojevala v krščanskem duhu, se vzgaja v sokolskem in svobodomiselnem. Pri nas je bila pred vojno šolska mladina pod vodstvom našega g. nadučitelja vzgledno poudena. Ljudje, ki so srečevali otroke, so vzklicali, ti morajo imeti dobrega učitelja. Prijetno je bilo človek, če si jih srečal in vsi so z enim glasom pozdravili: Hvaljen Jezus. In danes, tista domišljava gospodična, ki je vsem znana, hoče vzgojiti proti volji staršev mesto poštenih ljudi sokolske divjake. Otroci ne smejo več pozdravljati s krščanskim pozdravom, ampak Zdravo! Krščansko misleče že znajo po nauku te gospodične obkladati s čuki. Potem pa še nekaj. Ko se je naselil v našo župnijo neki gospod — seveda brezverec — se mu je šla ta gospodična pokloniti s šolskimi otroci, prepevajoč sokolsko himno, seveda tudi telovadba ni izostala in to med podukom. Vsi poštenjaki starši so se zgražali nad tem, mesto da bi se učili najpotrebnejše za življenje se pa učijo vse kaj drugega. Šolska oblast kje si? Vi vsi poštene starši, ki še imate čut vere v sebi, vi vsi, ki vam je na srečo, da vzgojite dobre sinove in hčere — zganite se! Vsi pa, ki hočete vzgojiti divjake, daj te jih zapisat k Sokolu.

Iz laškega okruga. Dne 24. aprila je poslanec Drolenik na shodu slabostone pri Sv. Lenartu nad Laškim zatrjeval, da je njegova stranka zato v vladi, da se prej ko mogoče sprejme ustavo in s tem zboljšajo razmere; draginja boče poenjala, valuta se bo ovignila in druge take ugodnosti je obljuboval lahkovernim ljudem. Vidi-

mo pa, da je žalibog ravno narobe. Od 28. julija t. l., ko je bila z izdajstvom slabostone sprejeta naša ustava, je naš denar vedno manj vreden, draginja vedno večja. Tako n. pr. so cene obleki in železu, ki so že poprej močno padale, vsled nizkega stanja naše valute zopet močno poskočile. Da bi pa vlada odvrnila krivdo od sebe, je izdal minister za socialno politiko dr. Kukovec naredbo, po kateri se morajo v vsaki občini ustanoviti sodišča za pobijanje draginje. Gospodje na vladi si mislijo: kar smo mi zagrešili in zavozili, to naj občine popravijo. Bomo vsaj odvrnili krivdo od vladnih strank in jo napravili našim županom in občinskim odborom. Ker bodo reči, katere moramo v drugih državah kupovati, to je pred vsem obleka in železo, in ki jih potrebuje predvsem naš kmet, vsled majhne vrednosti našega denarja gotovo dražje, zato naj skrbijo od Kukovca zaukazana obč. sodišča, da bodo poceni tiste reči, ki jih pridelujeta kmet in mali obrtnik. Seveda do takrat, ko je Delniška pivovarna zvišala cene piva, da bi pokrila izgubo, katero so ji povzročali razni liberalni Punčuhi, se o lastni zganila. Omenil bi še, da trdišjo šaljivci, da je bila letos voda iz Savinje za 2 stopinji bolj močna kot pa pivo. Sicer nam bodo pa sodišča za pobijanje draginje le malo koristila, saj vidimo marsikje, da so zadnji čas cene nekaterim predmetom kljub veljavi teh sodišč zelo poskočile. Kakor pa bi vlada na eni strani s svojimi naredbami rada omejevala draginjo, jo na drugi strani s raznimi novimi davki sama povzročuje. Koliko davkov požre pomnoženo orožništvo, a vključ temu se tatvine dogajajo še vedno, seveda še v večji meri. Nadalje bo tudi od fin. oblasti zaukazano prijavljanje vinskega pridelka in kontroliranje istega, stalo državo lepe svote, ker bode treba nastaviti več finančarjev, ki bodo vohali po naših kleteh. Sicer pa upam, da boste bri prihodnjih volitvah vi vinogradniki brežiškega glavarstva obračunili s slabostono stranko, ki je pri tem soodgovorna. Ko pa je letošno poletje in jesen vsled suše moral naš kmet prodati tako veliko število goveje živine, katere je šla večina v Italijo, se naša vlada ni zganila in vzela izvoz potom zadržev v svoje roke. Država bi lahko pridobila več sto milijonov v svoje blagajne, namesto države pa so jih spravili razni trgovci in banke. Tukaj bi naj bila vlada poslala svoje strokovnjake, ne pa, da pusti vohati po naših kleteh in ustanavlja sodišča za določevanje cen jajcem, mleku in drugim manjšim predmetom. — Član sodišča za pobijanje draginje.

Store pri Celju. Od nas je bilo do sedaj pač malokaj čitati. Kdor pozna Store, bode pač takoj ugani, kje tiči vzrok našemu molčanju! — Danes pa so vam oglasimo z veselje novico. Ustanovili smo si pevski zbor. Pevski zbor smo imenovali Pevski odsek izobraževalnega društva Teharje! Pevski odsek je imel že dne 30. oktobra prireditev v prostorih g. Drolca na Storah. Prireditev se je vršila s sledečimi programnimi točkami: 1. Pozdravni govor, v katerem je tovarš Černe pojasnil obilo udeležencem ljudstvu namen in delovanje novoustanovljenega zbora. 2. Deklamacija: Ujete ga pička tožba; deklamirala Stepaničeva Hilda tako dobro, da je bilo marsikatero žensko oko rosno. Drugo deklamacijo Pevec, je deklamiral mladenič Jurc zelo dobro. Oba sta nastopila prvič. 3. Pevski zbor je pod vodstvom tov. Černeta nastopil prvič z

pevskimi točkami in sicer kot prvič zelo dobro. Zbor si je pridobil s prvimi nastopom ugled med občinstvom. Nato se je razvil bogato založen srečolov, ter prosta zabava s šaljivo pošto. Veselica je uspeła dobro. S tem pa še ni vse povedano. Vpeljali smo tudi fantovski in dekliški naraščaj, v starosti 14—16 let, kateremu pa smo dali tamburaška godala v roke. — Pod vodstvom izbornega tovariša Černeta se ta mladina pridno uči tamburanja ter se je uspeh že pokazal. Upajti je, da nas ta vrla mladež, 22 po številu, o božičnih praznikih s kakim lahkim komadom pozdravi. Pa tudi s tem še nismo zadovoljni. Zbiramo že potrebnega gradiva za čitalnico. Tudi čitalnico si bomo ustanovili in tako naše delo spopolnili. Prodavanja pridejo na vrsto. Imamo delavsko organizacijo JSZ, katere je že dosegla uspehe. Tako imamo že deloma naše delo storjeno, deloma pa se nahajamo v lepih načrtih, zato se obračamo do vseh prijateljev in ljubiteljev kulture, da nam k izvršitvi lepih načrtov prispejijo na pomoč ter tako pomagajo do cilja. Bog živi!

Orlovski vestnik.

Redni občni zbor Orlovske podzveze v Ljubljani se vrši dne 20. novembra t. l. Ob 8. uri pridiga in sv. maša, nato občni zbor v Ljudskem domu v veliki dvorani. Spored: 1. Citanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Po obč. zboru se vrši istotam slavnostna akademija. Udeleženci akademije (občnega zbora) imajo polovično vožnjo po vseh progah proti polovični vožni izkaznici. Ker je to prvi (ustanovni) občni zbor Orlovske podzveze, naj se ga vsi odseki gotovo udeležijo. Kdor izmed udeležencev želi vsled prometnih razmer prenočiti v Ljubljani, naj to naznani Orlovski podzvezi.

Vsem odsekom in okrožjem. Ker se vrši dne 20. t. m. občni zbor Orlovske podzveze v Ljubljani, naj odseki (okrožja) gledajo na to, da se do tega časa izvrše njihovi občni zbori. Prepis zapisnika občnega zbora pošljite Orlovski podzvezi. Odseki, ki še niso vrnili „preglednih pol“, naj to nemudoma store, da bo mogoče sestaviti podzvezno statistiko do obč. zbora.

Povzetje: V prihodnjih dneh razpošlje po povzetju orlovska podzveza vsem odsekom in okrožjem poslovne tiskovine, katere so odseki (okrožja) po sklepu odbora dolžni prevzeti radi enotnega poslovanja. Odsekom, ki dosedaj še niso vrnili pregledne pole je vnovič prilagamo, katere naj pa nemudoma izpolnijo in vrnejo orlovski podzvezi.

Orlovski koledarček je dotiskan. Vsled lepe vezave, primerne žepne oblike in izbrane vsebine naj ne bode člana orlovske organizacije, ki bi si ga ne preskrbel. Naroča se samo pri Orlovski podzvezi v Ljubljani, Ljudski dom II.

Previdni ljudje iščejo vedno pri kupovanju najbolj zanesljiv in zmožni vrelec. Popolno zaupanje zasluži svetovno znana eksportna tvrdka H. Suttner, Ljubljana št. 992, od katere ura uživajo svetovni glas, ker vsaka Suttnerjeva ura, tudi najcenejša ima zanesljivi dober stroj. Ta tvrdka ima veliko zalogo verižic, prstanov, raznih predmetov iz zlata in srebra in drugih koristnih potrebščin.

Velika zaloga vsakovrstnih in veržic, prstanov, uhanov, ter jedilnega orodja itd. 7—5

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem točno in po ceni
Lovro Stojec, urar, Maribor, Jurčičeva ul. 8. (Edmund Schmidgasse) 314

Trgovci in obrtniki!

Inseriranje v naših listih je zelo uspešno!

Širite „Slovenskega Gospodarja“!

ZAHVALA.

Ob priliki prerape in nenadne smrti naše preljubljane in nepozabne soproge, mame, stare mame, tašče in tete

Julijane Bregant

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem, znancem ter vč. g. župniku in g. kaplanu, posebej še za prelepe poslovilne besede ranjki vč. g. župnika Mateja. Štraka kakor tudi vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu, od blizu in daleč počastili ranjko na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. Peter pri Mariboru, dne 1. novembra 1921.

762

Žalujoča rodbina.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izkaze sočutja povodom bolezni in smrti svojega nepozabnega soproga

Antona Viranta

izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem č. g. župniku za milo tolažbo v boleznih in ganljivi nagrobni govor, dragim sorodnikom, učitelstvu in šolski mladini, požarnima brigadama na Gornjem in v Grajski vasi, občinski odboroma teh dveh občin in krajnemu šolskemu svetu za častno spemstvo pri pogrebu, pevskemu zboru za prečrsljivi žalostniki, vsem želim gostom in domačinom, ki so blagopokojniku izkazali zadnjo čast. Ob enem prosim vse, naj ohranijo istega v blagem spominu.

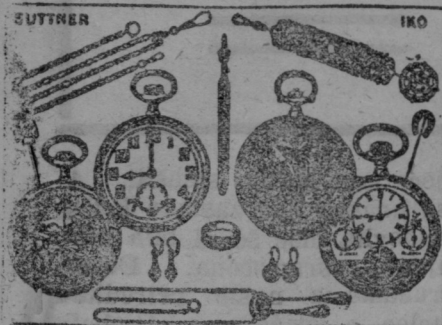
Gomilsko, dne 6. novembra 1921.

763

Marija Virant, roj. Brezovar.

Vaša želja 7434

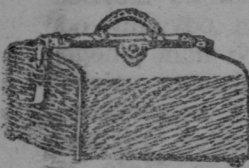
Imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske

tvrdke
SUTTNER.

Prihranite si po pravljani in jezo. **NAJFINEŠE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROCNE URE. Bogata izbira verzic, prstanov, uhanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 2-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od: **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.**

CENIK

z več tisoč slikami konfekcij, čevljev, klobukov, perila, preprog, parfumerije, torbarskega, nožarskega, galanterijskega in kratkega blaga je ravnokar izšel. — Pišite še danes ponj, pošlje se vsakemu zastoj. — Izbera ogromna, cene čudovito nizke.

Veletrgovina in razpošiljalnica R. STERNHECKI, Celje št. 300, Slovenija. 2-6 739

Tisoče ljudi v vseh deželah uporabljajo že 25 let prijetno dišeč **Feller-jev „Elsafluid“ kot kosmetikum**

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priključen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakogar: 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 48 K.

ZA PRODAJALCE: 12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 168 K, 24 dvojn. ali 8 spec. steklenice 280 K, 36 dvojn. ali 12 spec. steklenice 394 K. **POŠTINE PROSTO** na Vašo pošto. Kdor denar naprej, pošlje dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 14 K; Pravo Elsa ribjo olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Šrup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubijska donja Elsa trg 341 Hrovaško. 741

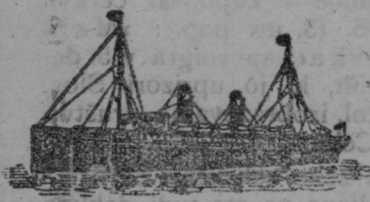
Klobuke

zimsko perilo 2-6 745
čevlje, dokolenice (gamaše)
dežnike, dežne plašče
copate, nogavice, torbice
za trg, potov. košare in razno galanterijsko blago kupite najbolje in po zmerni ceni pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Iz Havre v Ameriko samo šest dni

Edine najkrajše črte prek Havre, Cherbourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne listke in zadnja pojasnila izdaje edina koncesijonirana potovalna pisarna

Ivan Kraker
v Ljubljani,
Koledvorska ulica
št. 41.

Inserirajte v „Slovenskem Gospodarju“!

Če greš v Maribor

si dobro
zapomni
to-le
številko
16
Glavni
trg,
kajti pri
tvrdki

FRANC MASTEK

kupiš res najceneje, najboljše, sukno, platno, hlače, svilene robce, baržun, pliš, plete, odeje, koce, perilo, pletenine, i. t. d. 1-700

Zaloga pohištva**Karol Preis**

Maribor, Gosposka ulica 20
(prej trg. hiša Pirchen.)

Spalnice, jedilnice, gospodske sobe, klubgarniture, pohištvo iz mehkega lesa, kuhinjsko pohištvo, železno pohištvo, vložki, modroce, sto ico, posteljno perje, preproge, podobe, zrcala, gradi za modroce, platne, blago za pohištvo, linoleum i. t. d., po izvanredno znižanih cenah.

Svoboden ogled, vsakdanja vanjska razpošiljatev.
Ceniki brezplačno.

Izgubilo se je

dne 31. oktobra med 12. in 13. uro volani kavelok, kovanjeva ba ve te konjaka koca (selskasta) od gostine Drevgher v Ljubljani do glavnega kolodvora, pošta nastiteli je prosta, da proti nagradi te reči v gostini Drevgher. 767

Učenec

v starosti 16 do 18 let, se takoj sprejme pri Antonu Maršiču, gospodar v Slov. Bistrici, se hrane in obično se bo strbalo. 2-2 727

Majhno posestvo

pol ure od Maribora se takoj prod. Vpraša se v Krčevini št. 57, Kubeš. 766

Divjačino,

perutnino, jajca, sirovo maslo, kupuje vselej po dnevnih cenah Viljem Abt, Maribor, Kolodvorska ulica 8. 1-4 764

Mlin

se išče v srazu s nekaj samjiščem. Nadov. v ogravi lista. 1-8 761

Malo posestvo

pol ure od Maribora se prod. Miras, Cesta na Pobrežje 22, Maribor. 768

Mlin

s tremi ali štirimi kamni na stalni vodni moči kapim. Ponudbe se naj pošljejo upravičitelju pod „Mlin 762“.

Čipi se vsaka mašina razmenega in belenega

čebelnega voska.

1-3 Ponudbe s vzorci na 718

Dolničar & Richter

to arna voščeni izdelkov
Ljubljana, Karlovska cesta 2.

Plačam

boljše kakor povsod
srebrni in zlati denar

Ilgerjev sin

urur v Mariboru, Gosposka ul. 15. 1-3 755

Novoustanovljena

fondacija An ona Rajčpa v R.čjam sprejme proti dobremu zasloženju enega pomočnika „na šajbo“ ali peti, ki bi bil soliden ter enega učenca proti cetrbi. 1-2 760

Na prodaj

bela, vkoreninjena
šmarica, ki močno reči in rada raste v vsaki zemlji, ne rabite ga lise in krepila. Naročite takoj kar trte b. do polja. Cena za komad 2 K. Za vračanje ali odgovor se morajo priložiti znamke. Aloja J. Grabar, trtar, Zagorci, p. Jurčič pri Ptuju. 2-2 769

Odvetniško pisarno

je otvoril

DR. ROK JESENKO

v Sevnici. 743

Kot lovec

želi vstopiti v službo na Hrvaškem ali v Slavoniji na kate grašino ali veleposestvo mlad mož, 28 let star, konjeva s nim otrokom. Ponudbe se nasloviti na: „J. V.“, poštno lekšo, Sv. Lenart v Slov. gorah, Štajersko. 2-2 748

Gospodinja

se išče na delo. Ponudbe pod „Tako 724“ na o. pravnitvo. 2-2 734

Žagmojster

spretna, ki je vajen v žaganju na električni žagi, se sprejma. Nadalje se sprejma odsejan delavce s eden ali več delarskimi močmi, ki bi opravljali delo v žagi. Ponudbe na Matija Obran, Maribor, Loška cesta 15. 2-2 731

ZELJA

v glavah

kupi vsako množino

J. SIREK, Maribor, Glavni

4-6 trg. 741

Suhe gobe

inrične rožičke kupuje trgovina s semeni

SEVER & KOMP., Ljubljana,

8-10 579

POZOR!

Skladišče poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostějov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vitle s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mlne, trijerje, ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mlne, grozdne mlne, stiskalnice, reporeznice, drobilne mlne za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, manjše vrste komad po K 360—, sesalke in pocinkane cevi, gnojne črpalke, Sackove pluge, najboljše pocinkane brzoparilnice v velikostih 50 do 200 l, brzoparilne lonce, močno pocinkane kotle za vždat, pocinkane lonce, mlečne posnemalnike in stroje za meso rezat. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Zastopniki se sprejemajo.

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzjavi: Meraki, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka ul. PODRUŽNICA MARIBOR. Solska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastelec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“

Lak za pode. — Emajlni lak. Linoleum lak za pode. — Brunoline.

3-553 **Ceniki se začasno ne razpošiljajo.**

Zadružna gospodarska banka d.d.**Podružnica v Mariboru.**

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor,

Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije. 4-581